

BONA PAU

PREMSA
CORNÚ

Núm. 469 - Any XL

MONTUÏRI

MARÇ 1992

Sa rua obre una nova època dins els carnavals de Montuïri

Notícies curioses componen la nostra història

Seguirem avui descrivint les notícies més curioses que van apareixent en el fons del nostre arxiu municipal. Voldríem tornar a fer un incís sobre la publicació d'aquestes notícies. Pensam que és convenient el coneixement de la història pròpia perquè a través d'ella esbrinam els nostres orígens i sabem per què avui en dia som com som.

Mitjançant aquests documents intentarem anar traçant un paral·lelisme de com es feien les coses anys enrera i com es fan avui en dia a fi que, qui vulgui, pugui anar traient les pròpies conclusions.

ELS GREMIS

L'organització del treball artesà o menestral era a l'Edat Mitjana un sistema funcional, que es caracteritzava, bàsicament, per la seva estructura jeràrquica quant a l'ordenació del treball en relació als aspectes eminentment econòmics, i com a origen de la burgesia medieval, pel que fa referència als trets socials.

Veiem com defineix el mot Gremi la Gran Enciclopèdia Catalana:

"Corporació professional de menestrals, obligatòria, exclusiva i privilegiada, reconeguda oficialment pels poders públics, municipals o reials. Fou un element característic de la societat estamentària des del s. XIII fins al XIX, que conservà els trets bàsics sota una pluralitat de formes i terminologia (oficis, collegis, confraries, etc.). El sistema gremial fou un fenomen essencialment urbà, que només assolí un desenvolupament extens a les capitals i a les ciutats importants".

Avui en dia es pot, encara, sentir quan vas a una ferreria, fusteria, etc. la paraula "mestre", que defineix qui és el màxim responsable jeràrquic i professional. Però un temps no era mestre el qui ho volia ser, sinó el qui podia. Els joves entraven com a aprenents o mossos i havien de superar distintes proves al llarg de la seva vida, per anar ascendint dintre de la seva professió fins a arribar al punt més alt: el mestre amb taller propi.

Com es pot suposar, els menestrals montuïers no s'escapaven d'aquestes proves o exàmens. Vegem-ne un cas:

Dibuix de Mateu Rigo

Carta tramesa per la "Presidència de la Real Junta de Comercio de Mallorca".

"Luego que V. reciba esta orden dispondrá se haga saber a los individuos que expresa la adjunta nota que dentro del término de ocho días satisfagan los unos lo que estan debiendo al gremio de Carpinterios de esta Ciudad por razón de Cofradia y moratoria, y que los otros cierren sus tiendas o se presenten al examen, para, en caso de aprobación, obtener el competente título de maestro: debiendo los unos y otros satisfacer los gastos erogados al gremio y quedan apercibidos de apremio en caso de no cumplir lo que se les manda en el término prefijado.- Dios guarde a V.m.a.- Palma, 29 de Enero de 1831.- Firmado: Santiago Gómez Negrete".

ELS METGES

Conta un acudit que Jesucrist tornà a la terra convertit en metge de la Seguretat Social. Estant a la consulta entrà un paralític. Com ja es pot imaginar, Jesucrist el curà només amb una simple mirada. En sortir del despatx un altre pacient demanà a l'ex-paralític que tal era el nou metge. Aquest li contestà: "Res, és com els altres, quasi ni m'ha mirat".

La Medicina ha estat, sens dubte, una de les professions més discutides quant al seu comportament ètic. Els metges d'avui són freqüentment criticats per amples

capes d'usuaris per la seva falta de diplomàcia, per dir-ho d'alguna manera; se'ls acusa cada dia més d'esser una professió deshumanitzada respecte al dolor dels altres. Però també ells tenen la seva pròpia versió del cas en conceptuar la medicina com una professió amb els mateixos drets que qualsevol altra. Segurament tots dos tenen la seva part de raó, però que no és un problema nou, es por veure en aquest escrit:

Carta tramesa per la "Intendencia. Subdelegación de Propios y Arbitrios de Mallorca".

"Todas las dotaciones de los facultativos de Medicina y Cirugia sobre los fondos de Propios y Arbitrios están señaladas en los reglamentos y órdenes posteriores con la obligación de asistir gratuitamente a los enfermos pobres i conviniendo que esta benéfica disposición se haga notoria al Vecindario para cortar los abusos que se cometen en varios pueblos dispondrá V. que se publique por medio de los edictos correspondientes que Cirujano titular de esa villa no puede exigir retribución alguna de los enfermos pobres, así pecuniaria como en jornales o servicios personales ni de otra calidad. Zelando V. el cumplimiento de esta orden dándole aviso de haberse verificado su publicación.- Dios guarde a V. muchos años.- Palma, 31 de Enero de 1831. Firmado: Santiago Gómez de Negrete".

Guillem Mas Miralles

TELEDEPENDÈNCIA

Diuen que la televisió ens domina, ens aclapara, ens "menja el coco", ens manipula...

Enfront d'aquestes afirmacions, també es diu que la televisió esclavitzava si un es deixa esclavitzar, condiciona si un es deixa dur, crea dependència si un vol.

És cert que no es pot generalitzar; el que podem fer —i aquesta dada és innegable— és afirmar que la televisió ens ocupa bona part del temps lliure a les vetllades. I, volguem o no, aquest fet condiciona el nostre comportament i, fins i tot, acaba per fer-nos canviar els nostres costums habituals.

Una prova d'això és que qualsevol entitat ciutadana, cultural, religiosa, educativa, esportiva, a l'hora de programar una activitat,

procura que aquesta no s'escaigui en dimecres. La raó només és una: el dimecres hi ha la possibilitat que es televisï un partit de futbol, i si hi ha futbol a la tele, hi ha pocs assistents a les reunions de pares, a les conferències de quaresma o als col·loquis sobre ecologia, encara que convoqui el col·legi, prediqui el Bisbe o condueixi la taula rodona el G.O.B.

Ens negam a acceptar la dependència de la televisió, però de fet ella és l'única que condiciona les reunions i taules rodones que, per sistema i ja com a cosa habitual, no es poden fixar en dimecres.

Les nostres padrines potser diuen allò d'anys enrera: "¿Qui comanda a Son Ribot, son pare o s'al·lot?"

Andreu Genovart

Els Cossiers i l'Expo-92

El passat 21 de febrer, els cossiers i l'Ajuntament de Montuïri decidiren en reunions separades, participar en els actes inaugurals de "l'Expo-92" de Sevilla. Com a regidor no vaig poder assistir al Plenari, convocat per la via d'urgència extraordinària amb 24 hores d'antelació, ja que havia de pronunciar una conferència a una altra localitat, a la mateixa hora. Voldria, però, des d'aquestes pàgines, expressar el que hagués dit en el Plenari, confiant en que els que estimen i valoren l'autèntic significat dels Cossiers **rectifiquin** una decisió equivocada i **humiliant** per a la nostra cultura.

En primer lloc, aquesta decisió contraria l'esperit dels estatuts dels Cossiers, aprovats per unanimitat l'any 1985, que diuen: "quan els Cossiers surten a ballar fora de Montuïri perden tot el seu significat i la dansa es converteix en folklore, en el sentit més dolent d'aquesta paraula. I anant més lluny, inclús dins Montuïri, sols han de ballar els dies tradicionals: Per la Mare de Déu d'agost, el disabte de Sant Bartomeu i el dia de Sant Bartomeu. Aquestes són les úniques dates en què el ball és tradició i deixa d'esser una simple dansa per transfor-

mar-se en un símbol que comunica i uneix tots els montuïrers i visitants".

Des d'aleshores sols s'han fet dues

excepcions: la participació en el festival internacional de teatre de Sitges, i l'assistència a un congrés de cultura a València, avalat per la Universitat. Ambdues ocasions podrien justificar-se per ser actes estrictament culturals, d'investigació i dins territoris de la nostra àrea cultural. Així i tot, segons reconegueren els mateixos cossiers, per a ells l'experiència fou absolutament negativa. Constaten el que ja sabien: els Cossiers trets del seu context només són un "baile regional". Fora de Montuïri, de l'escenari dels carrers amb costes, del calor de l'estiu, de l'olor d'alfabegueria, i, sobretot, la presència de tot el poble, verdader protagonista de la festa popular, els Cossiers perden tot el significat. Esdevenen un espectacle, buit de contingut, fora cap sentit.

En aquest cas, l'exposició universal de Sevilla, ¿es donen els elements imprescindibles per fer una altra excepció als estatuts? Rotundament, no. No oblidem que "l'Expo-92" té una clara significació política. Es realitza en commemoració del "Quinto Centenario del Descubrimiento", un descobriment molt qüestionat internacionalment, especialment pels descendents dels qui patiren el descobriment, els indis americans.

(Continua a la pàgina següent)

Fotos retrospectives

Les fotos de temps enrera tenen sempre un sentit d'enyorança o un aire de curiositat. La que avui presentem a més de l'interès que suposa per a la família el moment que portaven a batir n'Andreu Camps Mascaró, de Galiana, fa quasi 30 anys, hi podem veure, al fons, l'antiga casa de la vila abans d'esbucar-la, per construir-hi, allà mateix, la plaça i el nou edifici municipal

Els Cossiers i l'Expo-92

(Ve de la pàgina anterior)

Perquè el descobriment no fou un "encuentro", com ara se'l vol anomenar, sinó una colonització brutal, amb la imposició per la força d'una cultura, costums i religió, i una expropiació econòmica. Les conseqüències d'aquesta vertadera invasió violenta foren catastròfiques pels habitants: centenars de milers de morts i desaparició de civilitzacions ancestrals.

En quant a les Illes Balears no hem d'oblidar que dos-cents anys després també patírem els afanyes imperialistes de la Corona de Castella. Una derrota militar a mans de les tropes castellanes i el Decret de Nova Planta posterior, dictat per Felip V, imposaren per la força a tots els països de parla catalana, una llengua i una cultura, unes lleis i uns costums estrangers. Les conseqüències encara les patim: el nostre idioma segueix en regressió, a Ciutat un cinquantena per cent de la població parla espanyol. Els mitjans de comunicació són exclusivament en espanyol. Patim una vertadera colonització econòmica. Anualment l'Estat se'n duu quasi cent mil milions de pessetes. Una gran part de Mallorca ja està en mans estrangeres, que la fan malbé.

A aquest afany imperialista castellà se li dedica "l'Expo-92". I com una mostra de la perfecta colonització que hem patit, la colònia hi envia un dels elements que més caracteritzen la nostra cultura, possiblement el ball més antic de Mallorca i que, no sols pels montuïrers, sinó pels mallorquins conscients, significa allò que hem de recuperar: la dignitat de poble que moltes generacions de mallorquins han sabut conservar.

Finalment voldria fer una reflexió als Cossiers de Montuïri. ¿Quin motiu teniu per acceptar la invitació a "l'Expo"? Solament un, personal i egoista: aprofitar un viatge gratuït a Sevilla. I jo faig aquesta pregunta: si un polític aprofita el seu càrrec per treure'n un benefici personal, sabent que d'aquella decisió la col·lectivitat no se'n beneficia, se l'acusa de prevaricació. En el vostre cas, com a cossiers que sabeu per experiència que ballar en aquestes condicions és denigrar els Cossiers, ¿no actuau aprofitant el privilegi que teniu en benefici propi?

Aniversari de l'Estatut i pacte autonòmic

Enguany, a nou anys de la promulgació de l'Estatut d'Autonomia de les nostres Illes, ens cal una celebració gens rutinària. El pacte autonòmic nacional sembla que haurà de marcar una important petjada en el camí de l'autogovern per a Balears encetat amb l'entrada en vigor de la Llei Orgànica que el 1983 ens atorgà i reconegué el dret a gaudir d'institucions pròpies de representació política.

Les reiterades peticions de millora de les dimensions competencials s'han concretat en l'esmentat pacte, els fruits del qual, però, encara no estan clarament perfilats. Per a nosaltres, els ciutadans que constituïm els pobles de les Illes, aquesta reivindicació es copsava com a reivindicació singularment sentida; ara ens han escoltat, tot i que hem de restar a l'espera de conèixer com es desenvoluparan les promeses que s'hi contenen en el pacte. No es tractava només d'ampliar el "sostre" competencial per la raó cronològica d'haver esgotat el primer quinquenni de vigència de l'Estatut, sinó també i sobretot perquè formam una Comunitat Autònoma fonamentada en la suficient identitat com per esdevenir una comunitat històrica. Malgrat que no

hi ha antecedents moderns i contemporanis d'institucions d'autogovern, ni etapes no frustrades d'autonomia política, res no desdii que la personalitat històrica de les Balears participa de les condicions culturals, idiomàtiques i històriques que adjudiquen a altres comunitats el reconeixement d'autonomia històrica.

S'ha dit amb prou arguments incontestables que no era adient que a Balears no poguéssim tenir la competència en Educació, tenint en compte que no hi ha cap altra comunitat amb llengua pròpia distinta a la castellana que no la gaudesqui. El pacte autonòmic, però, finalment hi posarà remei a l'anomalia, sempre que estiguem convençuts que és una eina de desenvolupament i no un objectiu final. I el que hem de valorar com a cosa més important encara: mitjançant els acords, el llistat de matèries pactades recull una relació llarga de noves competències que jurídicament reforçaran l'edifici de l'autogovern que tots els ciutadans anam bastint d'ençà de la restauració del sistema democràtic. Ara bé, també pens que el pacte —i ho vull remarcar— no ha de ser una fita finalista, sinó una nova passa que permeti concebre noves esperances per al nostre futur autonòmic. La clau, per tant, no és sols l'assoliment d'un pacte, sinó el seu posterior desenvolupament.

Després de la vostra decisió, ens hem de començar a qüestionar la vostra legitimitat: recordau que la vostra elecció com a Cossiers ve del temps de la dictadura. Fins ara, l'únic que vos donava credibilitat per ballar i representar els Cossiers era la vostra demostrada consciència de saber el significat de l'element més representatiu de Montuïri. Perduda aquesta consciència, sincerament, crec que és hora de plantejar-se la vostra retirada. Potser hagi arribat l'hora de donar pas a una altra generació de joves, amb l'esperança que donaran més valor a l'orgull de sentir-se representants d'un Poble, d'un País, que a un pobre, trist, viatge a Sevilla.

Pere Sampol Mas
Regidor de l'Ajuntament de Montuïri

El novè aniversari de l'Estatut, per tant, ens permet motivadament afirmar que Balears és al llindar d'una etapa de major autonomia i desenvolupament del dret constitucional a l'autogovern. Potser només ens manca demostrar en el futur immediat que, a més a més, formam "entitat regional històrica", segons l'expressió literal que fa la Constitució al punt 4 de l'article 143 i que aplega les autonomies històriques. Per aconseguir això últim, tal volta ens caldria treballar per aconseguir el que ja s'anomena a la Mesa del pacte autòmic, el reconeixement a la bilateralitat. El temps i la consciència autonòmica que sapiguem demostrar seran els factors que ens atracaran a l'obtenció de la bilateralitat amb el Govern central per fer de la nostra, una autonomia més forta, més gran, més pròpia.

Cristòfol Soler i Cladera
President del Parlament de les Illes Balears

Gabriel Miralles Pizà "Xocolater" justifica la seva dimissió

MOTIUS PERSONALS I TAMBÉ POLÍTICS ELS DUGUEREN A PRENDRE AQUESTA DETERMINACIÓ

La dimissió de Gabriel Miralles Pizà "Xocolater" com a regidor del nostre Ajuntament pel partit socialista no va causar sorpresa dins els àmbits polítics locals, ja que des de feia algun temps es venia rumorejant.

Els qui coneixen en Gabriel des de l'angle que no és el polític el tenen per un bon professional, per una persona que s'entrega en cos i ànima i d'una manera desinteressada cap a una tasca que ell considera positiva pel poble. No té complexes ni "pèls a la llengua" per expressar el que sent. Ara bé, es nota que ha sofert un greu desencís pel fet de no haver pogut dur a terme, dins el camp polític, moltes de les activitats que tenia previstes. L'essent així com és, s'ha decidit per la retirada dins aquest camp, per dedicar-se a altres feines on podrà rendir més.

Malgrat que no li causàs molta satisfacció contestar a les nostres preguntes, així mateix ens digué:

—El motiu d'haver accedit a respondre aquestes qüestions és el respecte i l'agraïment a totes aquelles persones de Montuïri que depositaren la seva confiança en mi. Crec, en veritat, que s'ho mereixen.

—¿Voldries tornar-nos repetir quins són els motius que et varen induir a presentar la dimissió de regidor?

—Com vaig manifestar a la sessió plenària en que vaig presentar la meua dimissió, els motius primers i que m'han duit a prendre aquesta llargament meditada postura són i no d'altres, principalment motius personals, encara que hi pugui haver també lògicament motius polítics.

—Si no és insistir en la mateixa cosa, ¿per què no ens especifiques aquestes raons personals i polítiques que acabes de dir?

—Entre altres podríem citar el desencant, el desencís, la frustració, la no realització personal, el no viure tot el dia aquí degut al canvi de destí professional, la qual cosa s'ha traduït, per altra part, en no viure tampoc la vida política montuïrera amb l'apassiona-

ment i la dedicació que hi venia prestant des de l'any 1986. Com també els canvis darrers dins l'àmbit familiar així com la creença d'haver esgotat tota una etapa política dintre de l'oposició política municipal, molt poc gratificant i gens valorada.

—Són efectivament, moltes la raons que pots adduir.

—És cert. I tot això ha configurat un quadre en què he entès que personalment, des de la condició de regidor, podia aportar poca cosa al poble, ja que dins la candidatura socialista hi ha altres i bones i responsables persones

que hi posaran l'interès que potser jo no hi podia aportar. I per tant era millor políticament tant per al poble com per al projecte d'obertura del partit.

—Si tu, ara i personalment haguessis de valorar el teu pas per la política del nostre poble durant aquests darrers anys, ¿com la conceptuaries?

—El meu pas per la política local considero que ha estat, sens dubte, una de les feines més positives que es poden realitzar per fer poble. Ara bé, per desgràcia segons quines persones just pel fet d'esser d'esquerreres ja són prejudicades negativament per una gran part del poble. Totes les seves actuacions, encara que altruistes, són valorades com a "polítiques" en el sentit més baix que es pot considerar, mentre que les actuacions fetes per altres personatges de la vida política del poble són aplaudides o bé simplement vistes amb gràcia. Crec que això no és just tenint en compte que alguns d'aquests polítics viuen professionalment de la dedicació directa o indirectament al càrrec que ocupen.

—¿Com consideres, en aquests moments de despedida, la gestió que duu a terme l'actual equip de govern?

—L'actual equip de govern de l'Ajuntament es va presentar amb un programa

(Continua a la pàgina següent)

Pelleteria Amengual

PELLS FINES

Adobs - Transformacions
Combinats i confecció a mida

VISÓ ASTRACAN "ZORRO"

Carrer Babieca, 7

Tlf. 41 01 98

07198 Son Ferriol

"Si hagués de valorar alguna cosa positiva de l'actual equip de govern del P. P. seria l'execució de bona part del nostre programa electoral"

(Ve de la pàgina anterior)

electoral improvisat, copiat i amb moltes imprecisions. Es presentaven amb un trist bagatge de realitzacions i amb bastants escàndols polítics, i curiosament obtenen la majoria absoluta. Crec que s'ha de respectar la voluntat popular manifestada a les eleccions i que si el poble els ha renovat la confiança deu ser perquè era el govern que més "convenia" a la majoria del poble.

—No se't veu, Gabriel, ben convençut del que acabes de dir.

—Mira: aquesta majoria sorgida de les eleccions crec, per altra part, que ha encaixat pitjor el resultat que nosaltres, i ha actuat des de la prepotència i sens cap dosi de generositat cap als representants de la resta del poble, limitant testimonialment cada tres mesos la seva presència a l'Ajuntament i eliminant les comissions informatives. Dins aquest marc polític consider —conclou en Biel— que jo no hi tenc cabuda.

—De totes maneres, l'actual equip de govern ha duit a terme realitzacions positives. ¿Com les valoraries?

—Si hagués de valorar alguna cosa positiva de l'actual govern del P.P. seria l'execució de bona part del nostre programa electoral, que el PSOE va elaborar en règim assembleari, amb la participació de molt vàlides persones montuïreres.

—Finalment i ja per acabar, ¿com veus el futur immediat?

—En un futur pròxim pens que amb la meua dimissió es poden obrir portes i canals de participació que fins al moment, per la meua condició d'home "polític", m'havien estat tancades i prohibides. Esper, sobretot, perdre enemistats guanyades involuntàriament en la meua època anterior de regidor. Per la meua part, procuraré seguir essent feel als meus principis de solidaritat i col·laboració, amb el desig de fer feina pel poble.

Onofre Arbona

Comunicat de Premsa El PSM impugnà un acord del plenari

El PSM impugnà l'acord del plenari de l'Ajuntament de Montuïri d'inclusió d'un poliesportiu en el Pla d'Instal·lacions Esportives

El motiu de la impugnació és per irregularitats en la convocatòria de la sessió plenària extraordinària. El mateix dia, dijous 13 de febrer, es convocava el plenari a les 20'30 hores, sols mitja hora després de la Comissió Informativa que havia de dictaminar la proposta d'acord, quan entre les dues sessions hi ha d'haver un mínim de dos dies.

El tema s'agreuja si se té en compte la magnitud del projecte, un poliesportiu pressupostat en 260 milions de ptes.

Segons el PSM, en 30 minuts no es pot prendre una decisió tan important com l'aprovació d'un projecte de 260 milions, fora conèixer les possibilitats de finançació.

A més, l'expedient presenta altres irregularitats com la manca d'aprovació del projecte tècnic i consignació pressupostària.

Així i tot, el regidor del PSM, Mateu Ginard, oferí una possibilitat de consens sempre que el batle canviàs d'actitud cap a l'oposició en els plenaris. Actualment es nega a contestar les preguntes en la mateixa sessió, encara que s'hagin presentat per escrit i antelació suficient.

Consideren que no es pot prendre una decisió tan important sense conèixer les possibilitats de finançació

La resposta del batle no sols fou de rebuig al consens, sinó que amb actitud prepotent emplaçà el PSM a impugnar l'acord.

Davant l'actitud "xulesca" del batle, el regidor Pere Sampol abandonà la sessió sense fer comentaris. El portaveu Mateu Ginard continuà en la sessió amb l'única intenció de fer constar en acta la il·legalitat de la sessió i votar negativament per tal de poder impugnar els acords.

El PSM lamenta profundament haver d'arribar a aquesta situació, però no està disposat a consentir que es margini un sector de montuïrers, el representat pels partits de l'oposició, com tampoc no pot consentir els reiterats incompliments de la legalitat.

A la vegada resulta intolerable que un tema d'aquesta envergadura, que pot hipotecar el futur econòmic de l'Ajuntament, es pretengui resoldre en 30 minuts. ¿Com es pot prendre una decisió d'aquesta transcendència fora haver estudiat a fons el projecte i pesat distintes alternatives?

*Oficina de Premsa del
PSM-Nacionalistes de Mallorca*

**FIAT MOTOR
ES PLA FIAT**

VENDA I TALLER
MECANIC DE TOTA
CLASSE DE COTXES

RAFAEL ROSSELLÓ NICOLAU

C/ Emili Pou, 36

Tlf. 64 65 75

Montuïri

S'ha dit que...

... ets empleats de s'Ajuntament són mereixedors de sa medalla de sa Societat Protectora d'Animals. Ben bé se la guanyaren aquells tres que a principis de febrer feren davallar un moix per la força després d'haver estat més de tres dies damunt un fasser de plaça.

—oOo—

... sa polèmica aixecada per mor de s'anada des Cossiers a Sevilla amb motiu de s'Expo-92 ha dividit es mateixos Cossiers. Uns que sí, altres que no. I com que guanyaren es des sí, es des no també hi hauran d'anar. Agradí o no.

—oOo—

... tothom qui estava dins es cafè de Can Pieres pogué sentir una persona que no sols considerava desafortunada s'eixida des Cossiers per terres andaluses, sinó que arribà a oferir un milió de pessetes si se desdeien. Però... ja havien donat paraula.

—oOo—

... és una pena que s'equip de futbol de Preferent no hagi pogut continuar alineant jugadors montuïrers, majoritàriament. Ara ja se poden comptar amb sos dits de sa mà es des poble que hi juguen. Ses bones intencions han estat part davall ets interessos futbolístics.

—oOo—

... qualcú se va sobre disfressar tan bé que ningú diria que fos ell (o ella).

—oOo—

CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX

De bell nou i semblant a anys anteriors, s'ha convocat el XVI Certamen de Poesia i Narració Curta i el XIV Concurs de Poesia Popular (Gloses) amb motiu de la festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx.

Es poden presentar poemes, narracions curtes i gloses dins un termini que acabarà el proper 6 d'abril. Els treballs, inèdits, seran de tema lliure, estaran escrits en català i hauran d'esser presentats per triplicat a la Casa de la Vila d'Algaida.

—oOo—

... en "Santi", es pintor basc domiciliat en es nostre poble i montuïrer d'adopció, aconseguí un encert amb aquest dibuix que anunciava els darrers dies al nostre poble. I si no, els fets que parlin.

—oOo—

... tots es forners de Montuïri estan d'acord en tancar es dilluns. Ja valdria més que s'hi posassin per tancar un dia diferent cada un i així qualche família no hauria de passar necessitat de pa, es dilluns.

—oOo—

... es tres o quatre montuïrers —o montuïreres— que compleixen ets anys dia 29 de febrer, enguany, que es bixest, estaven que no hi cabien de contents. Sols ho poden celebrar una vegada cada quatre anys. I per això i enmig de plaça i per a ells, sa coral "Mont-Lliri" interpretà aquell dia "Ad multos annos". "Ja s'ho pagaval", digué qualcú.

—oOo—

... que hi van d'animats es truquers de Can Pieres! No els atura ni s'aigua, ni es fred, ni res. Lo primer és lo primer, i un campionat de truc és molt important, tant que fins i tot hi participen quatre dones. ¿I per què no?

—oOo—

... se'n varen dur una bona sorpresa tots aquells que preveien un fracàs tant a sa desfilada de carrosses com de comparses. Està vist: quan es montuïrers volen, en saben i se lluen.

—oOo—

—oOo—

... en canvi, sa nit de bauxa des vespre minva tant de cada any, que enguany semblava que hi sobrava.

—oOo—

... era tan ampla sa carrossa de sa tortuga que no podia passar pes carrer de sa Trona, perquè un cotxe estava mal aparcad. Però... fou bo de solucionar. Uns homos l'aixecaren en pes (an es cotxe, no a sa carrossa), l'arraconaren fins a tocar sa paret, i així tot solucinat: s'aturada de sa comitiva quasi no se va notar.

—oOo—

... per molt que s'amaguin darrera una careta, sempre seran ells, es mateixos. Sa cara no vol dir res. Són es fets es que fan sa persona. (Dedicada a tots ets interessats).

—oOo—

... ses sentiren massa crítiques contra es jurat que va concedir es premis de sa rua: deien que una carrossa ja havia participat a un altre poble, i n'hi donaren; i en canvi el negaren a una comparsa perquè consideraren que, estant tan ben fetes ses disfresses, asseguraren que eren comprades (i no ho eren) o també perquè ja havien participat a un altre poble... Ja està decidit: l'any que ve es jurat estarà format per tots aquests que protestaren.

—oOo—

... ben prest ni ses caixes fortes seran bones per guardar es doblers ni ses joies de valor. I si no que ho diguin aquells que aquest mes passat reberen sa visita des "cacos". Un milió és poc per valorar tot quant se'n dugueren.

—oOo—

... es Cossiers ja han començat a assetjar sevillanes i "zapateados", i "la Casa de Andalucía" regalarà a sa Dama un vestit amb "topos" i parfalans.

—oOo—

... si segueix sa mala ratxa entorn a s'"Expo-92" de Sevilla, no seria gens estrany que violassin sa Dama des Cossiers o que el Dimoni tornàs sense banyes... o sense picarol.

En Xerrim

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària extraordinària celebrada dia 13 de febrer de 1992

APROVACIO DE L'ACTA DE LA SESSIO ANTERIOR

Durant la lectura de l'acta de la sessió anterior i arribat al punt de la dimissió del regidor Gabriel Miralles Pizà, del PSOE, el regidor Munar Vich féu una observació a conseqüència de la qual s'afegí en el paràgraf immediat anterior a la votació de l'esmentat punt, el següent: "... i després el senyor Miralles Pizà exposa el motiu de la seva dimissió, ressaltant el de la manca de canals de participació a l'Ajuntament i que, en qualsevol cas, es pot treballar per al poble, fora d'ell, sense trobar impediments polítics".

DESCOMpte EN COTXES DE LÍNIA

Totes les persones majors de 65 anys que sien pensionistes podran tenir un descompte d'un 25 per cent en els viatges amb els autocars o cotxes de línia.

Per poder gestionar aquesta reducció basta presentar-se a les oficines de l'Ajuntament amb el Document Nacional d'Identitat i el N.I.F. Allà se'ls extindrà un certificat d'empadronament i ompliran una sol·licitud demanant aquesta reducció.

Se'ls donarà un talonari de "vales", necessari per presentar en adquirir el bitllet, i juntament amb una targeta de "Sa Nostra" podran gaudir del descompte.

PLA TERRITORIAL D'EQUIPAMENTS ESPORTIUS

Després que el batle va haver donat compte de la convocatòria del Pla Territorial d'Equipaments Esportius de Mallorca - 1992, formulada pel CIM, proposà que l'Ajuntament sol·liciti la inclusió del projecte d'obra "Poliesportiu Municipal - 1a. Fase", la Corporació va deliberar sobre l'assumpte sospesant els pros i els contres; i finalment Mateu Ginard Sampol (PSM) va indicar el seu desig que constàs en acta la seva disconformitat en la convocatòria del Pla de la Corporació, en el sentit que no pot patir determinats defectes formals i, en conseqüència, es reserva la facultat d'emprendre les accions legals que estimi oportunes.

Acte seguit, tenint en compte l'informe de la Comissió Informativa de caràcter general i havent-se absentat Sampol Mas de la sala de sessions, la Corporació, amb els vots en contra de Ginard Sampol (PSM) i Verger Gomila (CB) i el vot favorable dels set restants membres presents, acordà:

1.- Aprovar l'expedient de sol·licitud de finançament al CIM per a l'obra denominada "Poliesportiu Municipal-

1a. Fase" segons projecte redactat per "Arquitectes, C.B" i que té un pressupost de 50.660.626 pessetes i demanar la inclusió en el Pla Territorial d'Equipaments Esportius del CIM per a 1992, perquè el CIM el financii a fons perdut amb la quantitat de 33.773.751 ptes.

2.- Comprometre's a prendre a càrrec seu el pressupost de les obres que ultrapassi el finançament del C.I.M. així com els excessos del pressupost que es produeixin a conseqüència de projectes addicionals, reformes o altres causes.

3.- Obligar-se a dedicar les instal·lacions que es construeixin a la destinació esportiva senyalada, per un terme de 20 anys, durant els quals no es podrà cedir ni l'ús ni l'explotació comercial amb finalitats lucratives, sense autorització expressa del C.I.M.

4.- Autoritzar el C.I.M. a utilitzar gratuïtament aquestes instal·lacions, sempre que sien requerides per al desenvolupament de competicions o actes esportius oficials.

5.- Acceptar específicament les normes establertes i crear la partida econòmica en la part que correspon a aquest Ajuntament.

Resum de l'acta de la sessió plenària extraordinària celebrada dia 21 de febrer de 1992

AUTORITZACIÓ ALS COSSIERS

Havent rebut sol·licitud del director d'activitats de "Balears-92" de l'Exposició Universal de Sevilla "Expo-92" demanant la participació dels Cossiers a Sevilla amb la finalitat de mostrar al món el folklore de les nostres illes. I com que per poder sortir a actuar els Cossiers fora de Montuïri, segons els Estatuts, es necessari que, per separat, els Cossiers i el Consistori hi estiguin d'acord; per aquest motiu es reuneix el ple municipal amb caràcter extraor-

dinari i essent aquest l'únic punt de l'ordre del dia.

Una vegada haver deliberat, el Consistori, per unanimitat dels assistents, donà la seva conformitat, a que els Cossiers ballin a l'Expo-92, a Sevilla, el 3 de juliol de 1992.

Posteriorment es rebé comunicació que els mateixos Cossiers, per majoria, també havien donat la seva conformitat.

I d'aquesta manera es va transmetre el consentiment a l'entitat organitzadora.

L'anada dels Cossiers a Sevilla i la rua, els temes més rellevants

UN TORD SUÍS

En els terrenys de Pola fou trobat un tord anellat suís, just al costat de Randa. A la seva inscripció hi figurava aquesta gravació: "Vogel - Warte - Sem-pach - Helvetia - H 48749". Pel que es diu, es tracta d'un poble de Suïça, molt prop de la ciutat de Lucerna.

Per aquest motiu i tenint present la importància que té el seu recorregut de cara a les investigacions, fou remès dit anell a la direcció que figurava.

EL CAMPIONAT DE TRUC

Dia 22 de gener passat va començar a Can Pieres el "VIII Campionat Local de Truc", una competició que des d'anys enrera se celebra a dit cafè. Enguany hi participen 24 parelles, de les quals dues són de dones.

Hi juguen els dilluns, dimecres i dijous i el torneig acabarà a mitjan mes de març, una vegada disputades les 23 jornades programades.

Encara que és molt important passar unes hores divertides amb els amics i coneguts, existeix expectació entre els truquers, sobretot per saber si la parella guanyadora l'any passat —en Biel Cerdà i el jove Andreu Mairata— seran capaços de repetir el títol que actualment detecten.

ELS COSSIERS A L'EXPO - 92

Els Cossiers de Montuïri foren convidats a participar amb els seus balls a l'Expo - 92, a Sevilla, el proper 4 de Juliol.

Abans de donar una resposta definitiva i a fi d'actuar tal com disposen els Estatuts dels Cossiers, dia 21 de febrer, per separat, es reuniren els integrants del Consistori i els mateixos Cossiers. Les votacions, tant d'uns com dels altres foren favorables a la participació. Hi assistiran acompanyats del batle.

Cal ressenyar que dies abans havien convidat els d'Algaida, però aquests refusaren la invitació. I per altra part cal dir que dins Montuïri, aquesta decisió fou motiu de controvèrsia i es pogueren sentir opinions enconstrades.

Nins i majors donaren una nota singular a la rua d'enguany

LA RUA D'ENGUANY

L'horabaixa del dia 29 de febrer, enguany bixest, i darrer dissabte de Carnaval, els montuïrers tenguérem oportunitat de poder tornar gaudir d'aquella festa de fresses, carrosses, música, sarau i tots els ingredients que temps passat feien aquesta festa extraordinàriament atractiva i, per altra part, satisfia nins i grans.

La d'enguany, però, assenyalà una fita important dins les celebracions gojoses de la vila. Si, des d'un caire, fou inesperada la nodrida participació de carrosses (vuit), comparses (14) i individuals (21) a la desfilada, per altra cal esmentar els nombrosos espectadors que des d'Es Dau i per tots els carrers on passava la comitiva, contemplaven satisfets carrosses i disfresses així com tot l'acompanyament.

Els qui desfilaren participaren en el concurs. D'aquí que la feina del jurat fos difícil, per quant a una disfressa o carrossa meravellosa, n'hi havia una altra de millor. El premi foren així concedits:

Carrosses:

- 1er. Walt Disney
- 2n. Tercera Edat.
- 3r. Margalides.

Comparses

- 1er. "Tambors".
- 1er. "Època".
- 2n. "Tren".
- 2n. "Amaya".

(Es concediren dos primers i dos segons)

Individuals

- 1er. "Mozart".

PLATAFORMA CÍVICA

Promogut per l'Obra Cultural Balear, el 22 de febrer en el Local Jove es féu la presentació de la Plataforma Cívica per a l'Autogovern.

Hi assistiren unes 40 persones i a més d'un dirigent de Ciutat, parlaren la presidenta de l'O.C.B. a Montuïri, Magdalena Mayol, i un representant de l'A.P.A.

Hem sabut que s'anuncia la celebració d'una assemblea per tal d'elegir una nova junta directiva a l'O.C.B. a la vila.

EXCURSIONISME

Les excursions que aquests primers mesos de l'any organitza a llocs diferents el Patronat de Música tenen bona acceptació i són nombrosos el qui hi participen. Generalment han de recórrer un tros a peu.

VELLES GLÒRIES DEL FUTBOL MONTUÏRER

Gabriel Suñer Sampol va jugar amb el València i el Betis

És molta la gent que reconeix que Montuïri ha estat durant molts d'anys terra de bons esportistes, i encara ho és, sobretot futbolistes.

Un bon grapat d'ells han desenvolupat les seves aptituds i qualitats defensant el pavelló dels millors equips de Mallorca i fins i tot de la Península.

I d'ells és de qui volem parlar i a qui desitjам entrevistar perquè, a més d'esser degudament coneguda la seva tasca esportiva pels nostres lectors, també en quedi constància en les nostres pàgines.

Per començar hem triat en Gabriel Suñer Sampol, avui ja un home major, de 67 anys, però quan sols en tenia 13 ò 14 es va iniciar dins les files de l'Antoniana, un equip, per altra banda, que durant les dècades del 40 i del 50 fou bressol dels més destacats futbolistes de l'època dins Mallorca.

En Biel Suñer va néixer a Montuïri l'any 1924 i encara recorda que de petit anava a escola a cas vicari, i després a les escoles i quan tengué 12 ò 13 anys se n'anà a La Salle de Palma a estudiar. I fou durant aquells anys que va conèixer amics amb els quals encetaren amistat entre ells i amb el caputxí Pare Atanasi, director de la Joventut Antoniana.

En Biel anà a La Salle per estudiar, però...

—Era un mal estudiant —diu, un poc en broma—, tant és així que ho vaig deixar fer. Ni tan sols vaig acabar el batxiller.

—Ja que no triomfaves en les lletres —li deim nosaltres—, sí ho feres dins els terrenys de joc, aplaudit per les multituds. Digues-nos, per començar, ¿on et formaves com a jugador?

—Realment fou a l'Antoniana, amb el Pare Atanasi. També hi començaren aquí els meus germans Joan i Damià (e.p.d.), i aquest semblava que era el que tenia més classe dels tres en Sebastià Pocoví "Serena", precisament el jugador que ofería més futur, en Biel Sampol, en Pep Sampol, que ja jugava aleshores amb el primer equip de l'Antoniana... amb una paraula, quasi tots

passàrem per l'Antoniana, que fou allà on començàrem a jugar a futbol seriosament. Parl de quan érem juvenils.

—Més envant, ¿fitxares pel Montuïri?

—No. El Montuïri dels meus anys no el vaig conèixer mai federat. Ara bé, a Montuïri, sense estar federat, hi havia un gran equip, un equip del qual, com anècdota, diré que en certa ocasió es varen alinear nou parents de la mateixa família: 4 Sampols (en Pere, en Pep, en Biel i en Rafel), 3 Suñers (Biel, Joan i Damià) i 2 Cerdans (Pere i Toni).

—Però tu fitxares pel Porreres.

—Efectivament. Des de l'Antoniana vaig fitxar amb el Porreres. Ara bé, tots els partits que podia venir a jugar a Montuïri, no els rebutjava, venia a jugar-hi. Ho duia el vicari "Queló", i molt ben duit per cert. Tots els montuïrers col·laboràvem, jugàssim allà on jugàssim: tot d'una que teníem un buit o una festa, jugàvem amb el Montuïri, sense estar federat.

—En aquell temps, ¿ja hi havia qualcú que destacàs?

—Aleshores en Mateu "Confit" era un jove que ja tenia uns sabers futbolístics enormes, apart que ell, en els inicis havia estat un davanter centre molt bo. El que passà fou que la guerra civil ho espenyà tot. Però ell era un gran jugador

—¿Quin any fou que fitxares pel Porreres?

L'ANY 1942 VA FICHAR PEL PORRERES I L'ANY 1946 PEL MALLORCA

—Possiblement devia esser el 1942, ara fa 50 anys, quan en tenia 17. Hi vaig jugar tres temporades.

—De Porreres, ¿a on te n'anares?

—Abans de fer el servei militar vaig fitxar pel Mallorca. En aquell temps jugava de defensa, i sempre hi vaig jugar excepte alguna esporàdica ocasió que a Porreres vaig fer de davanter.

—Amb el Mallorca, ¿quantes temporades hi estigueres?

—Sí. Als 27 anys vaig fitxar pel València i hi vaig estar tres temporades. Sempre jugat de defensa, a primera divisió. Després vaig passar al Betis, a Sevilla, i hi vaig estar tres temporades fitxat i després m'hi vaig quedar, sis anys més.

—O sia que has viscut nou anys a Sevilla. Però, ¿què hi feies allà?

—Allà viag posar un parell de cotxes de luxe, de lloguer, i taxis, i al mateix temps prestava els serveis que necessitava el Betis. M'havien acollit molt bé, tant és així que estava integrat dins la part tècnica de l'equip, motiu pel qual tenia un sou. En una paraula: és allò que he estimat més del món.

—És de suposar que jugaves a primera divisió, tant a València com a Sevilla.

—Amb el València, sí; amb el Betis, anàvem per ascendir i el primer any que hi era pujàrem de segona a primera.

—¿I quina categoria tenia el Mallorca el temps que hi jugares?

—En aquell temps jugava a segona o a tercera.

—¿Com fou que, jugant a categoria inferior, passares al València per jugar immediatament a primera?

—Jugant amb el Mallorca aquell any disputàrem els partits de Copa President amb el Mestalla, filial del València, i eren uns moments en que jo —diu en Biel Suñer— travessava una "forma" ad-

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

mirable. A mi em varen sortir uns partits rodons, tant a Mallorca com a València. I uns tècnics que em veren, es fixaren amb mi i m'oferiren passar al València. I com que, per altra part, el Mallorca anava molt malament de doblers...

—¿Com et feren l'oferiment?

—Després d'haver jugat un tercer partit de desempat a València; on, per cert, no vaig deixar jugar gens el meu contrincant, en Mafió, que era un gran extrem, ja es dirigiren a mi dins el mateix túnel de vestuaris. I com que encara no havia acabat el contracte amb el Mallorca, li oferiren una quantitat i a mi una altra, i ho arreglàrem.

—¿Et sabé greu anar-te'n de Mallorca?

—No me'n va saber gens, de greu, perquè les circumstàncies que un jugador professional passa... Jo m'havia fet futbolista dins el Mallorca... Ara bé, el que sí puc dir com anècdota, que en aquell temps el jugador que passava fam, arribava enfora. Em referesc a passar necessitats. O sia que si fos un jove com els d'ara, no faria cap dels sacrificis que vaig fer per arribar tan amunt. Però en aquells moments deia: si no m'aferré aquí, no trobaré res millor per aferrar-me. I ja em diràs... sabent com era la situació nostra. En el 51 aquí no hi havia feina ni res... Sempre he pensat en la popular frase del cèlebre boxador Jose Louis, campió del món de pesos pesats: "Per ésser campió s'ha d'haver passat fam". I és molt real.

—¿Quantes temporades has jugat a primera divisió nacional?

—Tres amb el València més dues amb el Betis, ja que hi vaig anar jugant a segona i ascendírem. O sia cinc temporades.

—Has dit que una vegada acabada la teva vida professional com a deportista visqueres sis anys a Sevilla amb negoci de cotxes de luxe i taxis, i després tornares a Mallorca. I aquí, ¿què feres?

—Venia amb la matèria intenció, però quan vaig veure la realitat d'aquí, vaig abandonar la idea dels cotxes. I vaig trobar un soci català amb el que vaig formar societat... i per envant.

—Una societat, ¿de què?

L'any 1941, en Gabriel Suñer s'alineava amb el Montuiri. A l'esquerra, un diumenge d'aquell any quan la gent acudia a veure jugar el gran equip de montuïrers. Però l'any 1952 va fitxar pel València de 1a. divisió nacional. Se'l pot veure amb l'uniforme de l'equip valencià dins el camp de Mestalla (ara "Luis Casanova")

—Una societat de decoració. Nodrim tots els tapissers de tota classe de tapisseria. També muntàrem la fàbrica d'esport de Montuiri, si bé en realitat la duu el meu fill.

—Podries contar-nos qualche cosa del futbol de Montuiri que tu has viscut.

—Passava molt de gust de jugar a Montuiri. Aleshores hi anava molta gent a veure'l. Hi havia un gran equip. A més, hem de tenir ben present —i a això ho diu en Biel Suñer posant-hi èmfasi, i evidenciant coneixement de causa— que Montuiri sempre ha estat terra de jugadors. I això és ben ver. Comencem p'en Pere Sampol.

—¿No has estat mai fitxat pel Montuiri?

—No, no. Mai.

—Quin equip que hi hagués hagut en aquell temps!

—I hi era. I tots montuïrers. Per exemple, en Guillem "Niu" era davanter centre, d'una velocitat terrible, en Jaume "Terric" (e.p.d.), en Llorenç "Queló" (també e.p.d.), que també era un bon defensa, en Ballester (e.p.d.), i no en vull anomenar més perquè en deixaré. Hi havia una vertadera "cantera" de jugadors. I el poble col·laborava, i anava massivament als partits, ja que anava a veure montuïrers.

—I de l'empenta que va donar el vicari "Queló" al futbol, ¿què en dius?

—Ell fou sempre el qui ho duia; i bé. El que ho va moure tot. Tenia molta mà dreta, en sabia; i m'atreveixo a dir que en gran mesura s'ha d'atribuir a ell el que hi hagi el camp que ara hi ha, ja que en un principi va ser obra seva. I com que passaves gust de jugar... Jo gaudia —exclama en Biel—.

—¿I del teu matrimoni?

—Quan jugava amb el Porreres vaig conèixer na Coloma Nicolau Cerdà, d'allà, i quan vaig tenir 24 anys ens casàrem. Tenguérem un fill, en Gabriel, que ara ja té 40 anys. I dos néts, el major d'ells em passa de dos palms.

—Ja per acabar, ¿quina anècdota ens contes de quan eres petit i corries pels carrers de la vila?

—A mi i als meus germans, quan érem petits podien considerar-nos llegendaris. Em referesc als "Sunverets", perquè érem "sa pesta", en el sentit d'allots trapassers, no "gamberros".

O. Arbona

N.B.- Quan en Gabriel Suñer, era l'any 1952, acabava de fitxar pel València, el nostre col·laborador Pere Capellà publicà en el diari "Balears" les "Coplas sin Malicia" que transcrivim a la pàgina següent.

Dos dits de seny

"Una altra de calenta"

El mes passat en donàrem "una de calenta" amb ocasió del comportament dels "quintos" de torn, i del poble en general, a les Beneïdes de Sant Antoni. Aquests darrers anys, les Beneïdes s'havien convertit en un vertader Carnaval de mal gust, que tenia molt poc que veure amb la manifestació de religiositat popular que motivà el seu origen.

Idò bé: sembla que a la fi el poble de Montuïri ha entès i ha volgut demostrar que ni les Beneïdes ni el Carnaval estan barallats amb el civisme i el bon gust, sinó que són del tot compatibles.

En fou una bona prova la desfilla del darrer Dissabte de Carnaval: les carrosses, les comparses i les disfresses individuals superaren totes les previsions. Es treballà amb interès i amb imaginació, i el resultat fou una "Rua" de gran vistositat i amb molta participació.

Tant la gent gran com el jovent, tothom hi "cremà molt d'oli" i molt de suc de cervell per "treure

ENTREVISTA

(Ve de la pàgina anterior)

A GABRIEL SUÑER

Montuïri ofereix altivo a Suñer un homenaje, porque a base de coraje dentro de lo deportivo ha llegado a personaje.

Yo que sin ser "futbolero" me intereso por Gabriel, dejar constancia aquí quiero de que el mozo es hombre entero como habrá pocos como él.

Por eso se abrió camino, y del futbol regional mejorando su destino, sin tener ningún padrino fué a Primera Nacional.

Y en la tierra de los "chés" se impuso y se hizo el amo por corazón y por pies, y hoy dicen, y no es reclamo, que él solo vale por tres.

Y Suñer, siempre oportuno, si escucha el elogio, dice poniendo cara de tuno: "como a tres se me bendice, però cobro como uno".

Mingo Revulgo

Un interessant treball de Joan Miralles i Monserrat

La connexió mallorquina amb el descobridor del nou món

Si per una part fa cents d'anys que es parla i no s'acaba d'aclarir definitivament quina és la pàtria del descobridor d'Amèrica, Cristóbal Colom, per altra és significatiu que aquests darrers anys sien tres els montuïrers els qui afirmen poder donar notícia exacta i fidedigna de l'origen de Colom.

Concretament en aquestes mateixes pàgines havíem tret a llum diferents afirmacions de Rafel Bauzá Socias i de Gabriel Verd Martorell; i és ara el nostre col·laborador Joan Miralles i Monserrat i també Professor de la Universitat de la Illes Balears, el qui aporta nous elements de judici sobre la vida de Colom i la seva connexió amb Mallorca.

s'estam", i el resultat va estar a la vista de tots. Després, el guanyar premi o no guanyar-ne ja són "figues d'un altre paner". Per molt que s'esforci el jurat, mai ho farà bé per a tots. Quan es tracta de qualificar l'esforç, l'originalitat, la bellesa, la fantasia i sobretot la il·lusió, no hi valen les matemàtiques.

Tant de bo que l'experiència d'enguany servesqui de precedent per a futures ocasions. Participar desinteressadament, amb l'única intenció de fer poble, és la motivació més forta i al mateix temps el millor premi.

Salomó

"Una de les qüestions més debatudes —diu en Joan Miralles— de la vida de Colom és el seu origen i entorn social dels primers anys. Les raons d'aquest desconeixement o confusió són diverses. La manca o pobresa de documentació fiable, la manipulació de dades, l'apassionament, el localisme, els interessos creats, l'amateurisme, han format una selva inextricable en què, per tal d'obrir-se pas, hom ha de brandir l'arma més ben acerada i hom ha de practicar en tot moment allò del dubte cartesià. Em propós ara i aquí, donar a conèixer una sèrie de dades d'un treball en curs que estic elaborant des de fa alguns anys, que demostrin una connexió clara, per vies diverses, entre diferents personatges de l'entorn social de Colom i les Illes Balears".

FÀBRICA DE VIGUETES DE FORMIGÓ
PRETENSAT I VIBRAT

MIQUEL SASTRE MAYOL

FÀBRICA: A SON MANERA - Telf. 64 61 49
OFICINES: Carrer Palma, 108 - Telf. 64 61 27

MONTUÏRI
(Mallorca)

MANCOMUNITAT DES PLA

Servei de Promoció

Cursos de formació

El Servei de Promoció Econòmica de la Mancomunitat des Pla amb la col·laboració de l'INEM, té previst realitzar pròximament els següents cursos de formació:

- Cultiu de plantes ornamentals baix hivernacle.
- Jardineria.
- Auxiliar Administratiu amb aplicacions informàtiques.

Tots els cursos tenen possibilitat de contractació ja que pertanyen a camps laborals amb una forta demanda de treballadors. El nivell de formació serà força elevat amb l'objectiu que els alumnes formats puguin accedir sense dificultats als llocs de treball. Finalitzats els cursos es farà un seguiment personal per part del Servei de Promoció destinat a facilitar la col·locació dels alumnes.

Les pràctiques del curs de jardineria es realitzaran als diferents municipis de la Mancomunitat amb l'objectiu d'embellir els jardins dels pobles. La duració del curs serà de 500 hores i previsiblement s'iniciarà dins l'abril.

El curs d'ornamentals té una durada de 430 hores i previsiblement s'iniciarà pel setembre. Existeixen moltes possibilitats que posteriorment es creï una empresa de cultiu i comercialització dels productes.

El curs d'auxiliar administratiu té una durada de 300 hores i la informàtica en serà una part fonamental. Existeixen uns compromisos de contractació prevists per un nombre d'alumnes determinat del curs. L'inici del curs serà per l'abril.

Durant els cursos els alumnes rebran les corresponents beques de l'INEM.

Tots els interessats en apuntar-se a algun dels cursos es podran posar en contacte amb MARIAN o LLUCIA al telèfon 83 00 00, de dilluns a divendres i de les 9 a les 14 hores, abans del 30 de març.

Convé recordar que sense una formació laboral adequada, les aspiracions professionals es poden trencar...

CLUBS COLUMBÒFELS MISSATGERS D'ALGAIDA I MONTUÏRI

Han començat les proves socials

El pla de les amollades per a la present temporada és el següent:

7	des d'Eivissa	15 qms. (velocitat)
4	" Calpe	310 qms. (velocitat)
2	" Orihuela	340 qms. (velocitat)
1	" Totana	360 qms. (mig fons)
2	" Valdepeñas	500 qms. (fons)
2	" Castuera Pto. Llano	750 qms. (gran fons)

La temporada va començar dia 2 de febrer amb una "Eivissa" i acabarà dia 16 de maig amb una amollada a Castuera (gran fons).

Hi prenen part 12 colomistes: 7 d'Algaida i 5 de Montuïri. En Joan Bonet (Algaida), 29 coloms; Paco Llamas (Algaida) 45 coloms; Miquel Llaneras (Montuïri), 22 coloms; Sebastià Mas Veny (Montuïri), 57 coloms; Joan A. Miralles (Montuïri), 46 coloms; Joan Miralles (Algaida), 86 coloms; Rafel Miralles (Algaida), 28 coloms; Bartomeu Miralles (Algaida), 67 coloms; Andreu Oliver (Algaida) 100 coloms; Joan Verger (Montuïri), 41 coloms, Tàndem Martorell-Gomila (Montuïri), 80 coloms; i tàndem Mut-Mut (Algaida) 104 coloms. En total 705 coloms entre Algaida i Montuïri, mentre que a nivell de Balears concuren 21.000 coloms.

Els guanyadors de la primera Eivissa foren:

1er.	Andreu Oliver	977 m/m.
2on.	Miquel Llaneras	944 m/m.
3er.	Tàndem Mut-Mut	908 m/m.

En dates posteriors s'han celebrat les altres "Eivisses" i a mitjan mes de març ja s'iniciaran les amollades des de la Península.

Els tres primers classificats de la 5a. Eivissa foren aquests:

1er.	Joan A. Miralles	1.015 m/m.
2on.	Tàndem Mut-Mut	1.013 m/m.
3er.	Paco Llamas	965 m/m.

¿UNA ESCOLA AGRÀRIA A MONTUÏRI?

Hem pogut saber que novament es fan gestions per instal·lar una Escola Agrària Montuïri. Fa un any ja se'n parlava, però sembla que ara hi ha un interès manifest.

A l'hora de tancar aquesta edició la classificació general dels quatre primers classificats era la següent:

1er.	Tàndem Mut-Mut	52 punts.
2on.	Andreu Oliver	48 punts.
3er.	Paco Llamas	41 punts.
4rt.	Joan Verger Ramonell	8 punts.

Pel que fa als coloms designats, la classificació era la següent:

1er.	Joan Verger Ramonell	47 punts.
2on.	Paco Llamas	43 punts.
3er.	Joan Bonet	41 punts.

NOUS CAIXERS AUTOMATICS "SA NOSTRA"

Avantatges a la vista.

SA NOSTRA
CAJA DE BALEARES

ARA TAMBÉ A MONTUÏRI

SA RUA'92

Ja es pot donar com un fet: el darrer dissabte de carnaval serà a Montuïri, des d'enguany, una festa que s'haurà incorporada a les nombroses celebracions bullangoses que donen al poble un aire singular.

Els carrers que van des d'Es Dau fins a Plaça foren, amb motiu de "Sa Rua' 92", l'escenari on semblava que es disputava una competició molt especial, com era la de presentar unes carrosses de darrers dies, o els vestits d'unes disfresses o les cares postisses d'unes persones que aquell dia desitjaven passar pel que no són i al mateix temps oferir unes hores agradoses o l'eufòria d'un carnaval amb la intenció de brindar una estona de con humor.

Les fotos d'aquestes pàgines són una mostra eloqüent del que fou "Sa Rua' 92", una rua que passarà a la història com la que encetà una nova època dins els carnavals de Montuïri.

Gabriel Gomila Fiol "Nofre" recorda temps passats *"Era un honor i una distinció esser cossier"*

En Biel és un ser senzill i solitari. Reservat. No es posa massa amb la gent, però si li moven conversa no estan per ell. No sols contesta a les preguntes que li fan, sinó que al llarg del diàleg pren la iniciativa i es desborda amb una eloqüència que sorprèn.

Poc complicat, però amb les seves pròpies idees i raonaments, no ens estranya gens, ja que les considerem herència de l'ambient en què s'ha mogut, viscut i criat des de nin.

Segons la impressió de l'entrevistador, a través d'en Gabriel Gomila Fiol "Nofre", encara es pot entreveure el retrat viu, del tipus de persona semblant molt a la que tal volta existia el temps dels nostres rebesavis. En tot quant hem dit hem de fer constar, sobretot, que és una persona de bé. És interessant escoltar-lo.

Quan dialogam amb ell, s'ha de concentrar a vegades, aclucant els ulls i les mans al cap, per recordar, ja sia una glosa, o uns fets succeïts molt de temps fa. La seva vida no ha estat fàcil, i parlant junts sembla descobrir com eren i vivien, com pensaven moltes persones de la nostra ruralia del segle passat. Ell és un producte viu d'aquell segle, malgrat que nasqués dins l'actual.

Durant la conversa, escolta; però es nota la idea que el domina per contar-nos fets de la seva vida, que considera importants. I com tot ser humà, s'alegra, s'emociona, s'entusiasma i s'exalta fins i tot durant les seves explicacions i petites historietes que ens relata. Era necessari parlar amb ell per descobrir el món de llavors. El món dels qui estaven aferrats a la terra i vivien d'ella —exclusivament d'ella— amb tota casta de privacions i comoditats.

Va néixer un 12 d'octubre de 1912.

Té un fill fadrí i una filla casada. En Pep i na Francisca, i dues nétes de 20 i 14 anys, de la seva filla.

La seva dona —que morí fa més o manco un any— nomia Maria Amengual Pocoví. Ell havia complert 30 anys, i es casaren quan hagueren acabat de sembrar —puntualitzà—.

Ha tingut tres germans i dues germa-

nes. Ell és el tercer. Nasqué a Motuiri al molf de Can Pep "Nofre".

—En aquells temps, tots els nins i nines naixien a ca seva —ens aclareix—; avui neixen a una clínica.

L'entrevistador s'ha desplaçat a "Na Pelada" per xerrar un poc amb el nostre personatge, una finca de la seva propietat, que es conserva quasi igual que quan ell va néixer. En Biel, per aquells paratges, es va que està dins el seu element, rodejat de timbes, voreres i animalets que li fan companyia.

—El temps de la teva infantesa i joventut, la norma general era estar llogats. ¿Et llogaren també a tu?

—No; jo sempre vaig estar a ca nostra, ajudant a la casa. Quan era nin teníem una guardeta de porcs i entre altres feines els guardava diumenge i dia feiner. Això sí, en venir l'estiu, em llogava a qualsevol possessió de per aquí per aplegar ametles, garroves i figues. A sortida de sol, juntament amb altres companys ja érem devora el tall, senalla en mà. Guanyàvem una pesseta de sol a sol, i el majoral sempre darrera nosaltres, que ens deixondia; ens dúiem el dinar de ca nostra.

—¿Com fou el dia de la teva primera Comunió?

Estàvem cada un de nosaltres asseguts damunt una bala de palla a la vora d'un porxo. La pregunta el satisfà. Es frega les mans una contra l'altra, que deixen sentir un ressò de pergami vell, quan contesta.

—Tenia vuit anys, quan vaig fer la Primera Comunió —era l'edat que per costum es combregava per primera vegada en aquell temps—. Ja hi havia don Gori Barceló de rector. Supòs que jo anava vestit com els altres, és a dir, no massa enjoiat, perquè en aquell temps fèiem les llesques molt primes; però tenc record que duia unes espadnyes altes. Ens donaren una "esse" i la meva padrina, que morí als 99 anys i mig, em donà un velló. Després d'haver combregat berenàrem a ca nostra de pa i olives i partírem a fer feina.

Ens miram els dos i no feim cap comentari. Continuem.

—¿Quin any feres el servei i a on, Biel?

—L'any 1934 em vaig incorporar a Artilleria, al quarter de Sant Pere. Allà ens provàvem a fer juntades però, ni del meu Regiment i dels altres quarters en vaig trobar cap mai que em guanyàs. Una vegada...

Aquí en Biel s'enrotlla i no acaba, relatant-nos la quantitat de juntades que va fer en el quarter, com agafava els homes, de quin mode els feia caure, d'on eren aquests, els comentaris que feien els companys; fins i tot ens relatà el fet amb tota mena de detalls d'una vegada en què, estant devora una peça d'artilleria en acció, caigué el "cierre" de l'esmentat canó, que pesava més de 120 quilos; i ell l'engrapà a l'aire abans que caigués en terra. Tot el Regiment en parlà. L'home s'entusiasma contant-nos totes aquestes proeses.

—Bé; ja veim, Biel, que ets un atleta, un forçarrut. Una vegada llicenciat, ¿et reincorporares el 36?

—Sí, vaig fer tot el temps del Moviment a Ciutat, estant a la "Junta de Material de Guerra".

(Continua a la pàgina següent)

"A CA MEVA NO EM VAREN DONAR MAI CAP CÈNTIM"

(Ve de la pàgina anterior)

—¿On anares a escola?

En Biel roman com a plantat i se'ns quedà mirant.

—¿Escola? Ell jo no hi vaig poder anar. El temps que els altres anaven a classe, de dia, jo guardava els porcs. Quan vaig tenir 17 ò 18 anys vaig anar uns quants mesos en l'hivern a escola els vespres, perquè estava empegueït de no sebre res, amb el "Cabo Rua", l'amo en Vicens "Xiu" i l'amo en Biel "Moliner".

—Així mateix, idò, saps llegir i escriure.

—Sí, però no em facis posar cap "h", ni punts ni comes, perquè no sabria on posar-ho.

—¿Quines festes eren les que més t'agradaven?

—Les festes de Sant Bartomeu, amb la revetla i el Cossiers, eren les que més m'agradaven, i encara ara. No sé com t'ho he de dir, però és una cosa gran per mi.

—¿Recordes el nom dels cossiers que ballaven durant la teva infantesa i joventut?

—Ja ho crec! Record en Miquel "Tec", es "Pobil Llobet", que feia de "Dama", en Rafel "Prunes", en Toni "Ruberter", en Tomeu "Mossón"...

—¿N'hi havia algun d'ells que es distingís?

—Tots eren molt bons. Valents, de fe i més falaguers que avui. Pegaven uns bots que semblaven cabrits. No ho podia esser el qui volia. Era un honor, una distinció esser cossier. Tothom els admirava.

—¿Com anaves de recursos, Biel? ¿Tenies molts de doblers?

El nostre interlocutor ens mira amb una expressió d'home retut. Ens contesta notant-se en la seva veu un to de tristor.

—A ca meva no em varen donar mai cap cèntim. Mon pare deia que "els doblers crien mals vicis".

—¿Però qualche cèntim devies tenir per anar al cafè?

En Biel "Nofre" ha participat moltes vegades a la beneïdes de Sant Antoni a les que no hi mancaven les seves gloses

—No anava al cafè, no podia gastar res, per tant no hi anava. Els temps no eren com els d'avui. I jo que t'he de dir!

—¿Com passaves els diumenges?

—Durant l'hivern, en bon matí, quan encara feia fosca i molt de fred, cap a missa primera. Quan sortíem de missa encara feia fosca, em canviava de roba i cap a amollar els porcs. Si durant la setmana, parant lloves, havia tengut la sort d'agafar uns quants tords, els venia i disposava d'uns quants doblers, molts pocs. Per tant, qualche vegada, després de sortir de missa primera, ho celebrava amb un cafè amb llet i una ensaïmada, que em menjava molt ràpidament i mig d'amagat dins una taverna. Sortia després, i de quatre a la caseta a arreglar els animals. Tot el dia estava per allà. Això d'un cafè i una ensaïmada era molt pocs dies de l'any. Sols en temps de parar lloves.

—¿No feies qualche escapadeta o et retardaves un poc per estar més dins la vila?

—Sí, però no podia anar de bromes en les meves obligacions. Record que precisament una d'aquestes vegades, jugant a la tella darrera la carnisseria, per anar a agafar uns "rompes" de darrera un mul que hi havia fumat, em pegà una cossa a la cara a conseqüència de la qual vaig tenir una mandíbula desviada

uns quants dies, fins que el metge me la posà bé.

—¿Què ens pots contar de la Setmana Santa d'aquells temps?

—La gent era més respectuosa que ara amb els diumenges i festes de guardar. Quasi tothom anava a missa. Així mateix hi havia qualche casa que tenien un fill tal volta descuidat i els seus pares li feien ofertes de no menjar panades si no els duia el bitllet d'haver-se confesat (1). Un costum molt corrent per aquestes festes i altres, era el d'anar a besar mans a padrins i concos.

Tu has viscut sempre al Molinar. ¿Has vist moldre qualche molí?

—Que vol dir! Clar que sí. Començem pel molí de Can Vermell, al qual hi feia de moliner un fadrí vell; jo hi he ajudat a davallar les moles per picar-les; el molí de Can Pep Nofre; el nostre, on mon pare era el moliner; el del sen Joan "Serra", ell també duia el molí; el de mestre Andreu "Moliner", que també molia a ca seva; el molí de Can Ros, on hi molia el seu propietari, un fadrí vell, que li deien en Rafel "Ros"; passant al molí d'en Gospet on hi molia l'amo en Biel "Moliner"; al molí d'en Blau hi molia en Biel "Blau," també fadrí vell; al molí de Sa Torre hi molia un altre Andreu "Moliner". Tots els molins que

(Continua a la pàgina següent)

En Biel "Nofre" va veure moldre els molins del Molinar

(Ve de la pàgina anterior)

t'he anomenat els he vist moldre. Hi havia una cosa molt curiosa, ja fos per la situació del molí, o perquè mestre Andreu —del molí de Sa Torre— tenia més experiència, es donava el cas que els altres molins estaven molt pendants d'ell. Generalment quan ell desenvolava o girava les aspes cap a un altre vent, els altres molins solien fer la mateixa cosa. Hi havia també al molinar altres molins que jo no he vist moldre, com eren: el molí de Can Perot —o de Ca s'Hermano—, el de Can Ferrando, el de Can Perons, el de Can Borreó, el qual, quan jo tenia uns sis anys li posaren un petardo per esbucar-lo, però només aconseguien fer-li un forant que hi podia passar un cavall, però no caigué. Tampoc he vist moldre el molí de Can Rigo.

—¿Per què no ens fas, Biel, per acabar, una glosa d'acomiadament?

En Biel pensa uns moments. Es rasca el cap. Arruixa un poll que hi havia just suallà, i agafa el tronquet d'una palla, posant-sa-la a la boca. Ens mira de front quan contesta:

—Te'n diré una que ma mare féu a mon pare poc abans de casar-se. Diu així dirigint-se a un conco seu que se'n cuidava d'ella perquè era òrfena de pare i mare:

Conco: Jo estic enamorada
d'en Pep "Nofre Moliner",
i enc que me posin tancada,
fermanda i engrillonada,
si puc me desfermaré,
i de quates a ell aniré
com un poll aventurer
que en calça la seva mare.

A través d'aquestes estrofes en Biel ens ha recordat que l'amor no té barres, és incontenible. El deixam dins la verdor dels sembrats que neixen, i la remor agradable del vent contra els pins. Ens recorda abans de partir que més envant ens contarà altres juntades memorables que féu fora del Regiment.

Miquel Martorell Arbona

(1) Costum que hi havia un temps i que molts hem conegut encara. Consistia en l'entrega d'un bitllet per part del confessor al confessat. A l'expressat bitllet s'hi escrivia el nom d'aquell darrer, com també a uns llibres de la parròquia.

UN LLIBRE NOU

FR. RAFAEL JOSEP VERGER I SUAÚ

per Andreu Pons i Fullana

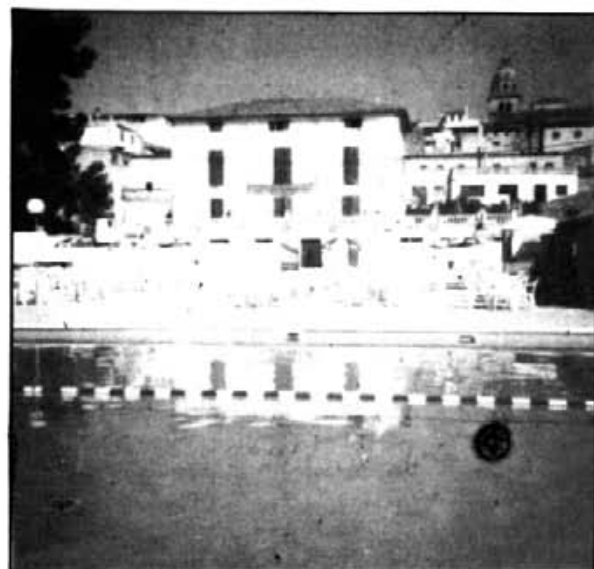
Dins les "Monografies d'Història Local" recentment editades hi figura la que fa poc va escriure n'Andreu Pons sobre el bisbe santanyiner Verger amb el títol que encapçala aquesta ressenya.

La figura d'aquest preclar prelat brilla al costat de la del petrer Fra Juníper Serra, tota vegada que ambdós i al mateix temps evangelitzaren i colonitzaren l'Alta Califòrnia: aquest com a soldat impetuós d'avançada, fundador de pobles i missions, i Verger com a savi tècnic de guàrdia del col·legi de "San Fernando", fins que fou consagrat bisbe del "Nuevo Reino de León" i es va establir a Monterrey, ciutat de la qual, a finals del segle XVIII, es guanyà el nom de "primer urbanista de Monterrey".

Un llibre que conté uns relats agradables sobre els tres aspectes que sobresortiren en la vida del bisbe Verger: Pastor d'ànimes, difusor de cultura i propulsor d'obres socials.- O.A.

Editorial Moll.- Palma, 1990.- 354 pàgs.

RESTAURANT

CUINA INTERNACIONAL
PLATS MALLORQUINS
MENJADOR
PISCINA
TERRASSA
FÀCIL APARCAMENT
PREUS ECONÒMICS

Avda. Es Dau s/n Telf. 64 62 80
MONTUÏRI (Mallorca)

LES FESTES DEL DIJOURS LLARDER

Pocs dies després d'haver passat Sant Antoni, festa que els nostres avantpassats celebraven amb tant de rebombori, i així com s'acostaven els darrers dies, els grups de joves que anaven per les cases augmentava cada vegada més. Hi entraven amb guitarres i ximbombes, tots amb la pretensió de no esser reconeguts, ja que anaven disfressats i dissimulaven tant les veus com els gestos. Preferentment s'aficaven allà on hi havia jovenetes i els parlaven dels seus amors o enamorats o pretendents, que moltes vegades eren ells mateixos.

LA GRAN BAUXA

Però la gran bulla i gresca era el dia del dijous llarder. L'horabixa d'aquest dia ningú feia feina. Era dia de bulla. Segons hem pogut saber, "els disfressats sortien a balquena. Aïllats i a estols amb tota mena de vestits; grotescs, de milers de fantasies; predominant els d'antiga usança, dels quals no hi havia casa que no en conservàs bona provisió".

Els grups, més o manco organitzats, anaven proveïts de guitarres, guitarrons, "rec a rec", ferreguins, canyís i ximbombes, els quals acompanyaven els estols amb tonades pròpies d'aquests dies.

També a segons quins llocs hi havia el costum de fer aquesta bulla tirant aigua a les jovenetes que sortien al carrer, cendra, pols d'arròs i de patata. I a vegades manats d'ortigues que abordaven a les al·lotes "produint-se corredisses i giscos amb gran divertiment dels joves". Posteriorment va arribar el "confetti" el qual va substituir tots els altres costums.

Les bauxes acabaven el dimarts de carnaval a les dotze de la nit, quan des del campanar sonava el toc de "queda". Aleshores tothom es retirava a ca seva i començaven els quaranta dies de penitència, dijuni i recolliment de quaresma.

TRADICIONS GASTRONÒMIQUES

Les famílies celebraven el dijous llarder amb uns menjars especials. Era típica la fava parada amb ventresca de porc i potons. No hi mancava la coca

amb tallades i enrejolada amb botifarra, sobassada i sucre. També era característic d'aquest dia el bollit de porc. Com ingredients no hi mancaven les restes de "sa matança" que es guardaven, salats, dins alfàbies. També es consumia a totes passades, aquest dia, la coa del porc, significat del qual era menjar-se l'última resta d'aquest animal. Ja ho deia la glosa:

Ara vénen set setmanes,
totes de menjar llegum,
i llavors ve la costum
que es qui té xot fa panades.

Però, naturalment, per a les panades hi haurà que esperar Pasqua.

CANÇONER CARNAVELESC

El cançoner carnavalesc mallorquí és molt extens. Vegem-ne algunes d'aquestes cançons:

Avui és dijous llarder,
i és dia de fer bulla;
jo tenc una capulla,
me'n vaig i la'm posaré.

Pels darrers dies fan bulla;
jo no m'havia temut,
madona, jo som vengut
per sa tallada de xulla.

Com ja hem dit abans, l'instrument més característic d'aquests dies de bauxa era la ximbomba. És per això que referides a aquest instrument també es coneixen moltes cançons:

Vaig passar per un canyar,
vaig collir una canyeta

per fer una ximbombeta
pes darrers dies sonar.

Sa ximbomba ja no sona,
no sona ni sonarà,
perquè té sa pell de ca
i sa canya que no és bona.

Sa ximbomba i es com
no poden anar a l'oferta,
sa seva veu desperta
ses dones qui tenen son.

Ximbombeta, que ets de bona!,
jo sempre t'alabaré,
tu m'has de dur, si convé,
sa pasterada i sa dona.

Sa corema ja se'n ve,
com un cavall an es cós,
ximbombeta, adió,
ja mos veurem l'any que ve.

Tot acabava el dimarts de carnaval. A partir del dimecres de cendra les colles d'enamorats ja espaiaven les festes, ja serien més clares i més curtes...

La cosa certa era que els padrins dels nostres padrins acceptaven generosament totes les imposicions quaresmals i moltes penitències avui inconcebibles, amb una severitat quasi absurda: Quaranta dies d'abstinència de carn i de vi; una sola menjada al dia a la fi de l'horabaixa, prohibició de tot espectacle, prohibit anar a caçar, fora guerres, oblit de les venjances... i tants altres sacrificis inconseqüents vists a la darrereria del segle XX.

Els alumnes valoren la importància de la pau

Dia 30 de gener se celebrà a les escoles el "Dia Escolar de la No-violència i de la Pau" amb l'objectiu que els nins valorin la importància i necessitat de pau en el món.

Els alumnes de setè del Col·legi Públic de Montuïri varen compondre, ells mateixos, uns "poemes de la Pau". Els seus versos ocupen aquest mes la nostra pàgina literària.

Dia 30 de gener,
aquest ja és aquí,
sortim tots al carrer,
la pau hem de tenir.

Hem de tenir amor
i fer fora la violència;
ho desitjo amb el cor
que no es mori la innocència.

Andreu Vidal Rossiñol

Tots fem una cançó
amb el cor ple d'alegria,
i que regni l'harmonia
en aquest dia d'amor.

Donau-vos tots les mans
amb molta devoció;
avui és dia de pau,
avui és dia d'amor.

Biel Serra Mesquida

El colom ja es passeja,
això és bon senyal,
perquè ens allibera del mal,
i dels cops de corretja.

Dia 30 de gener,
una gran festa a la terra,
la pau mana al carrer,
treurem la guiterra.

Jaume Ramonell Miralles

Mira qui vola allà dalt
amb un brot d'olivera,
mira bé, mira ben alt,
hi veuràs un colom blanc
blanc com la neu.

És el signe de la pau:
aturau guerres, tristeses i mort,
posau alegries, festes i amors,
tothom vol que el colom anunciï
Amor, Pau i Alegria.

Margalida Payeras Ramonell

El 30 de gener
és un dia important,
sortirem tots al carrer
i ho farem cantant.

És un dia ple de pau,
d'alegria i d'amor,
alliberem l'esclau,
allunyem el rancor.

Joan Miralles Martorell

La pau és una cosa
que tots desitjam,
no ens fa gens de nosa
i tots l'apreciam.

Dia 30 de gener va néixer
el dia de la no-violència i pau:
esperem que no hagi de desaparèixer,
perquè vosaltres no ho desitjau.

Joana Ma. Gallard Mora

El colom de la Pau
volarà i volarà
i si no l'aturau
a tots ens arribarà.

Avui és dia de pau,
que tothom s'estimi,
lo dolent amollau,
lo bo que vingui.

Margalida Fontirroig Moll

Un bon home era
però tot té fi,
va morir per aquest camí
com una enverinada pomera.

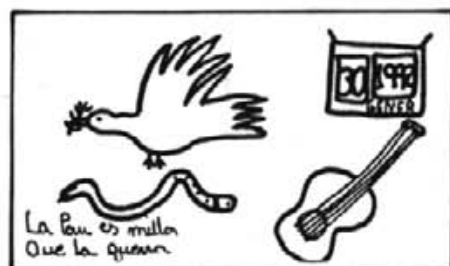
Esperem que tot s'arregli,
la violència no duu enlloc,
i si algú té res a dir,
que digui: Pau, Amor i No-violència.

Margalida Cerdà Ferrer

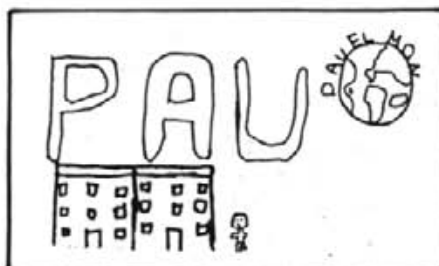
Vos ho prego de tot cor,
pau i amor en aquest dia,
tot això és millor que l'or
perquè és temps d'alegria.

El colom ja és amollat
cantau i ballau ara,
si voleu ésser alliberat
de la cadena que us engana.

Miquel Cañellas Ramonell

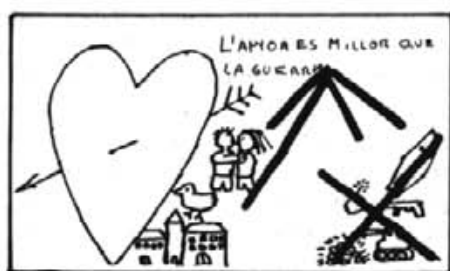
Dibuix de Jaume Ramonell

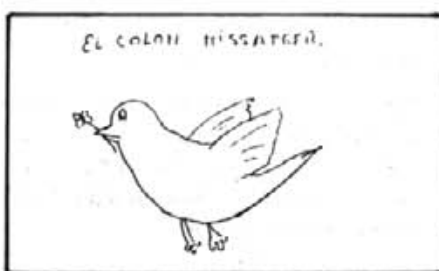
Dibuix de Joan Miralles

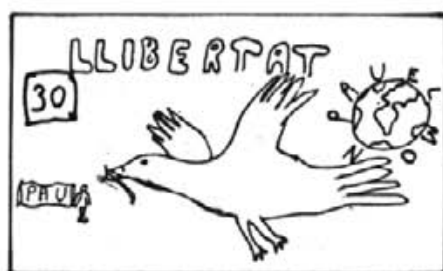
Dibuix de Margalida Cerdà

Dibuix de Miquel Cañellas

Dibuix de Margalida Payeras

Dibuix d'Andreu Vidal

Joan Horrach Garcia "Comuna", Missioner

Quan arribà a la República Dominicana (Amèrica) el reberen unes 4.000 persones

Aquest montuïrer, Joan Horrach Garcia, fill d'en Sebastià "Comuna" i de na Maria "Mosson" nasqué el 9 de gener de 1912. Era el segon fill d'aquest matrimoni del qual n'Antònia era la major, ell el segon i després venien en Guillem i n'Aina.

Ja quan en Joan era molt petit i li demanaven què volia ser en esser gran ell deia que missioner. I fins i tot conten que una vegada que veié un caçador demanà què feia aquell i quan li digueren que caçava ell ja respongué que també volia esser caçador, però... caçador d'ànimes.

De nin, en Joan tenia un caràcter, segons es deia, un tant tímid, però era piadós, com també ho eren els seus pares, els quals, de petit, l'enviaren a escola damunt Can Ferrando, però quan tengué deu anys, tot i aprofitant l'amistat que els unia amb el Pare Gabriel Miralles, aleshores prior del Santuari de Lluc, aconseguiren que passàs allà com escolanet, ja que la seva veu no era l'adequada per esser blauet.

L'any següent i en atenció a les bones qualitats que li descobriren, el nomenaren escolà major, i ja un any després el lliberaren de totes les despeses, i així i sense costar-li res va poder continuar fins acabar la carrera.

A mesura que es féu major mostrà de cada dia més inquietud i demble cap a aquella obsessió que de nin l'atreia: la d'esser missioner. Quan el brindaren per ingressar a l'orde de Missioners dels Sagrats Cors no ho dubtà gens. I com que, per altra part, ja havia demostrat les seves qualitats, a l'edat de 17 anys entrà en el noviciat de Sant Honorat on cursà Humanitats. I als 18 (això ocorria el 23 de setembre de 1930), féu els primers vots eclesiàstics.

Després va haver de continuar els estudis en el Seminari de la Real, de la mateixa orde, on seguí els cursos restants de la carrera eclesiàstica fins al 7 de març de 1937 que fou ordenat capellà. I això que ens trobàvem en plena guerra civil. Però ell, malgrat que els de la seva quinta estaven incorporats, no ingressà a l'exèrcit fins acabats els estudis eclesiàstics i aleshores ho féu

com a capellà castrense de les tropes, primer a Manacor, després a Binissalem i finalment a Ciutat.

Una vegada acabada la confrontació i retornat a l'orde com a Missioner dels Sagrats Cors, el destinaren a Lluc. Allà va exercir com a preceptor dels estudiants fins que a principis de 1942 fou enviat a l'Argentina, a Río Cuarto, província de Córdoba, per fundar una casa i evangelitzar, tasques, ambdues, que va realitzar amb una dedicació admirable. Així ho digueren aquells que el sentiren predicar fins i tot pels carrers; això, naturalment, en temps de missió. Però també aconseguí, juntament amb altres capellans de l'orde, fundar allà un seminari.

Després d'haver passat cinc anys a l'Argentina tornà a Espanya i va exercir a València com a superior i rector de la parròquia de Sant Pere Pasqual. Aquí hi va romandre cinc anys i mig més, fins que de bell nou fou tornat enviat a Amèrica, però aquesta vegada a la República Dominicana, a la població de Santiago Rodríguez. Per cert que la seva arribada allà es pot considerar com apoteòsica. El diari "El Caribe" de Santo Domingo de 28 de març de 1954 publicava una informació des de Santiago Rodríguez que deia: "Más de cuatro mil personas ofrecieron un caluroso recibimiento al nuevo párroco de la provincia a su llegada a esta ciudad. El padre Juan Garcia Horrach fue recibido en la explanada contigua al hotel Marién."

Allà va treballar amb un esperit i dedicació admirable. Per aquell temps ja havia sortit Bona Pau i ens va escriure

una carta que publicarem (1) on es pot comprovar un dels molts de fets que impregnaren la seva vida apostòlica. Però inopinadament i molt lamentablement, sols quatre mesos després d'haver publicat el seu escrit i víctima d'un accident, el 21 de març de 1955, als 43 anys d'edat, deixava d'existir. Així describíem el seu tràgic final: "Alrededor de las 5 de la tarde i mientras conducía, acompañado del Hermano Fecundo y de un joven y un niño regresaban de otra población después de tomar modelo del mobiliario para la iglesia que estaba construyendo; aún en ayunas, el P. Horrach sólo había tomado unos caramelos para refrescar la boca ya que no disponía de más tiempo; después de cruzar tres puentes casi consecutivos vino una vuelta y, mientras entraba en otro puente, un burro atravesó la carretera y, para no dar en él, salió de la misma, deslizándose, con la velocidad que llevaba, por la orilla, cayendo en el torrente a unos 10 metros de profundidad. Murió a los pocos segundos del accidente. Los demás ocupantes resultaron heridos" (2).

La seva mort fou molt sentida per tota la província i regió on exercia. L'Arquebisbe envià un telegrama de condol a la Congregació, i el mateix comunicant ens deia: "Mai he vist una persona tan plorada. Commovia veure un poble plorant, donant així fe de l'apreci i estima dels seus feligresos".

En el mateix lloc on va morir, poc temps després aixecaren una capelleta en honor seu i dedicada als Sagrats Cors.

Diguem, finalment, que en l'aspecte literari, Joan Horrach mostrà llampecs de poeta. Ens va llegir uns poemes dedicats a la Mare de Déu de Lluc lloant les excel·lències d'aquell esplèndid Santuari. Amb la tonada del "Virolai" la cantaven els bauets i començava així:

*Morena sou color de bruna xexa,
colrada al sol que al braç vos fa claror.
Tan bella sou, que els cors sospesos deixa
el contemplar la vostra Morenora.*

Onofre Arbona

(1) Cfr. BONA PAU núm. 21, de Nov. 1954.

(2) Cfr. BONA PAU núm. 26, d'Abril 1955.

Molta gent participa a les activitats de les persones majors

MOLTES ACTIVITATS

Encara que sigui hivern i els que ja pertanyen a la Tercera Edat sien majors, això no és motiu suficient perquè les seves activitats no siguin concorregudes. El passat febrer en fou una mostra més.

A MATANCES

Les eixides de la gent de la Tercera Edat tenen generalment molta acceptació. Anar a matances com ho feren dia 5 de febrer passat a un poc més enllà de Portocristo, no fer gens de feina i a més visitar "Perlas Majórica", una bona passejada, un bon dinar i fins i tot un present de matances... ¿a qui no agrada? I si no que ho diguin els 120 "matancers" montuïrers que hi participaren.

A TORREMOLINOS

Eren molt pocs, de Montuïri. Sols n'hi anaren onze, ja que vuit que també s'hi havien apuntat, a darrera hora, per un o altre motiu, es desnonaren. Però els que hi anaren no romangueren tot el temps dins l'hotel —on per cert s'hi trobaren molt a gust—, sinó que visitaren Marbella, Màlaga, Algeciras, Ceuta, Gibraltar, Granada, Sevilla, Córdoba, Mijas, Sierra Nevada... Tot això partint dia 6 i tornant dia 20, amb avió directe. Un viatge i una estada de "lo" més agradable.

AL PRINCIPAL

Les funcions teatrals tenen també els seus adeptes entre la gent major. Els montuïrers de la Tercera Edat que dia 14 anaren al Principal pogueren gaudir d'en "Zori, Santos y Codeso", i tornaren satisfets.

LA CARROSSA DELS DARRERS DIES

És ver que varen haver de preparar la carrossa per participar a la rua dels darrers dies, la qual cosa va suposar un cert sacrifici. Però també és cert que "s'hortet" que representava fou tan ben considerat que es feu digne del segon premi. Això omplí de satis-

Els montuïrers que anaren a Andalusia pogueren gaudir de nombroses excursions, entre elles a Ronda, on visitaren la plaça de toros, una de les més antigues d'Espanya

facció els qui directament o indirectament hi estaven implicats. I no parlem de l'import del premi, que a més d'eixugar les despeses, encara n'haurà sobrat.

BITLLETS MÉS ECONÒMICS

Després de reiterades peticions i nombroses gestions dutes a terme per la Federació de Balears de Persones Majors, s'ha aconseguit que els de més de 65 anys així com els invàlids,

puguin tenir dret a una reducció del 25 o/o en els bitllets de transport públic per carretera i tenguin la residència a Balears.

Segons la Conselleria de Transports es podran sol·licitar les targes de beneficiari a les Associacions de la Tercera Edat, als Ajuntaments o als Serveis Socials. S'haurà de presentar fotocòpia del D.N.I. i N.I.F., un document de residència o certificat d'empadronament. Després se'ls donarà un talonari mitjançant el qual obtendran la rebaixa.

Restaurant
PUG DE SANT MIQUEL
(Dimarts tancat)

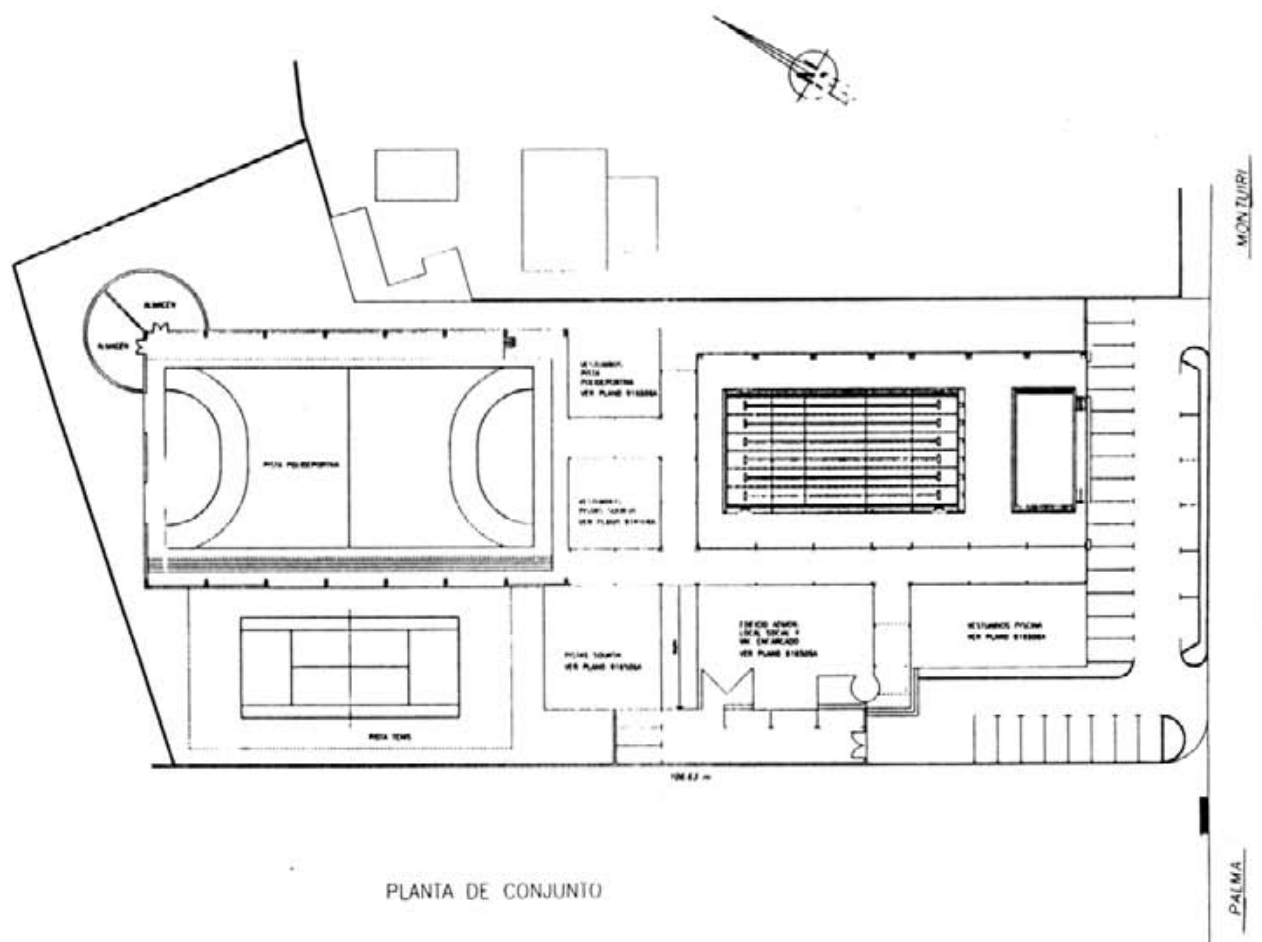
Ctra. de Manacor, Km. 31 - Tlf. 64 63 14 - MONTUÏRI

LLOM AMB COL ARRÒS BRUT A LA MARINERA SOPES MALLORQUINES	FRIT COLOMS CABRIT TORRAT
---	--

L'Ajuntament en marxa

El nou poliesportiu

El projecte ja està redactat i la piscina serà la primera obra

PLANTA DE CONJUNTO

Aquest mes oferim un detall del projecte del poliesportiu que s'aixecarà al costat del camp de futbol Es Revolt, dins els terrenys cedits a l'Ajuntament per Joan Mas Sastre, "Comelles".

Dins la primera fase està projectat edificar la piscina i un local social a la planta baixa. I damunt, la vivenda. Això a més d'una piscina infantil, com també els vestuaris.

Cal dir que el local social estarà situat a la planta baixa, on també hi haurà bar-restaurant. I damunt, com s'ha dit, vivenda.

Degut a les especials circumstàncies del terreny (molts argilós) s'haurà de construir una planta sotterrani, que envoltarà interiorment tota la piscina. Això, sens dubte, suposarà més inversions de les previstes en un principi i, naturalment també, un temps superior per poder-la acabar.

En el pròxim i següents mesos pensam oferir els projectes elaborats per l'arquitecte, de les plantes, piscines, soterranis, vivendes, local social i façanes.

LA RUA DEL DARRER DISSABTE DE CARNAVAL SUPERA TOTES LES PREVISIONS

La rua que enguany va organitzar per primera vegada la Comissió de Festes, fou un èxit en tots els aspectes.

A la desfilada de l'horabaixa, hem de ressaltar particularment la participació de vuit meravelloses carrosses, els

cavallistes, 14 comparses i més de 20 persones que hi concorregueren individualment.

Això, sumat a l'expectativa que regnava, fou una mostra palesa de l'interès i acceptació que va tenir,

l'horabaixa del 29 de febrer —darrer dissabte de carnaval— aquest acte festiu; el qual, des d'ara, s'haurà d'incorporar a les anuals celebracions que s'organitzen a Montuïri. Sembla que el poble ho veurà amb bons ulls.

Els herbicides: la seva correcta utilització

Abans d'entrar de ple en el tema, es convenient conèixer, com a introducció, una sèrie de conceptes, com podria ser el de la mala herba.

Aquest concepte no existeix, encara que vulgarment s'anomeni així. S'entén per mala herba una espècie vegetal o vàries que dificulten el desenvolupament d'una espècie en concret. Per exemple un camp de blat invadit d'ordi. En aquest cas, l'ordi és una mala herba, encara que no ho sigui, també ho seria un "goix" de cogula o una ravanissa, perquè el que es cultiva és blat, no és ni ordi ni una altra espècie.

Herbicida és, per tant, una substància nociva per a aquesta mala herba.

Per entendre'ns, entre nosaltres, diferenciarem dos tipus de males herbes: les de fulla estreta, monocotiledònies, com són la cogula, margall, sangunyol... i les de fulla ample, dicotiledònies, ravanissa, rosella, cent nuus, corriola, etc...

ELS POLVORITZADORS

Com tots sabem, el polvoritzador és un aparell que s'utilitza per aplicar pesticides. Estan formats per un bastiment o xassis, dipòsit, bomba, mecanisme agitador, regulador i de distribució.

Ens centrarem en el mecanisme de distribució, que és el més important. En el mercat trobam diferents models i sistemes: aspersors i barres. Els primers queden descartats pels inconvenients que presenten, com són la mala distribució, gotes massa grosses, excés de pressió, etc.

Les barres, per contra, presenten els avantatges que abans eren inconvenients. Estan formades per unes "boquilles" principalment de ventall, distribuïdes cada 50 cm. que projecten una làmina d'aigua perpendicular al terreny. Les més utilitzades són les de ventall i treballen a una pressió de 1'5 a 4 atmosferes i un "caudal" de 0'5 a 6 litres per minut.

Com regular el polvoritzador

Abans de començar qualsevol tractament, convé netejar les "boquilles" i substituir les velles. El dipòsit i tot el

A la roda de premsa que oferí el Conseller d'Agricultura Pere J. Morey amb la plana major de la Consellera d'Agricultura es posaren de manifest els problemes que pateix el camp així com les perspectives cap a un pla de millores basat amb subvencions comunitàries.

polvoritzador es neteja quan s'ha acabat el tractament, amb 500 cc. de lleixivet per 100 litres d'aigua.

La manera d'arreglar un polvoritzador és ben senzilla. Per exemple, si tenim un polvoritzador de 400 litres de 10 metres de barra, canam una distància de 100 metres a un camí o una finca sense sembrar. S'omple el dipòsit d'aigua, es regula la pressió a 3 atmosferes i començam a fer passades en aquests 100 metres. Si, per exemple, es fan sis passades i mitja, s'hauran fet 650 metres per 10 metres que duu d'amplària. Hauré cobert 6.500 m². Això ens servirà més endavant per calcular la dosi d'herbicida. Normalment a una quarterada s'empra de l'ordre de 150 a 200 litres d'aigua. En aquestes s'empraria massa aigua, hauríem de posar unes "boquilles" de menys secció, escollir una velocitat del tractor més alta o llevar pressió.

ELS HERBICIDES

Es poden diferenciar en tres tipus segons el moment d'aplicació: de pre-emergència (s'aplica una vegada sembrat i abans de néixer les males herbes i el sembrat), de post-emergència (s'apliquen una vegada que ha nat el blat i les males herbes), de pre-sem-

bra (s'apliquen abans de sembrar i es mesclen amb una rella).

PRODUCTES MES UTILITZATS

"2,4-D" ester "Hedonal" (Prima Planta) "U-46". Controla fulla rodona, s'aplica en post-emergència entre el començament de goixar i abans de ventrellar. En cultius de blat, ordi, civada i "tritcale" (Dosi segons etiqueta).

"2,4-D -MCDA. Bihedonal (transplant forte U 46)" coombifluid "Herbastop" (Igual que l'anterior, abarca unes espècies de fulla rodona).

"MCPA. Hedonal M (Prima Pen, U46 M) Fluid 40, Herpan 40" (Es, pràcticament, igual que els anteriors).

En el mercat existeixen formulacions de 2,4-D i MCPA mesclades amb altres principis actius, com Bromoxinil i "Mecroprop". Aquests productes controlen les males herbes més resistents, com herba de cent nuus, contels, margalideres, tomàtiques bordes, etc..

Els productes a base de 2,4-D i MCPA corresponen a un grup denominat "hormonals", i es caracteritzen per ésser molt volàtils i estan regulats per l'Ordre de 8 d'octubre de 1973 (BOE de 17 d'octubre).

(Continua a la pàgina següent)

L'equip juvenil continua líder imbatut

A la darrera jornada del mes passat cap dels 5 equips de futbol fou derrotat

L'equip de Preferent, derrotà el líder i perdé amb un dels colistes

FUTBOL

Els resultats que els equips montuïrers han registrat en el passat mes de gener han estat els següents:

BENJAMINS

Montuïri, 9 - Ses Salines, 3 (Primer partit de la segona volta)
Montuïri, 8 - Algaida, 1
Avance Artà, 2 - Montuïri, 2
Montuïri, 2 - Porreres At., 0

INFANTILS

Alcúdia, 1 - Montuïri, 0
(Inici de la segona volta)

Montuïri, 1 - Badia Cala Millor, 3
Campos, 3 - Montuïri, 0
Montuïri, 3 - Murense, 2

CADETS

Montuïri, 1 - Manacor A, 4
Port de Pollença, 2 - Montuïri, 2
Montuïri, 2 - Xilvar, 2
B. R. Lull d'Inca, 2 - Montuïri, 2

JUVENILS

Montuïri, 9 - Santa Maria, 0
Margaritense, 1 - Montuïri, 1
Montuïri, 7 - B. R. Lull d'Inca, 0
Llosetense, 0 - Montuïri, 1

I PREFERENT

Alcúdia, 0 - Montuïri, 0

Meritori empat aconseguit dins Felanitx amb el qual i aleshores el Montuïri hi estava empatat a punts. La forta i segura defensa vermella-blanca va possibilitar aquest positiu. El conegut àrbitre De Gràcia va expulsar Biel Matas.

En aquest partit varen debutar tres nous fitxatges del Montuïri: Gaby i Cardona (procedents de l'Atlètic Balears) i Oviedo (que ja havia jugat a quí l'any passat).

Montuïri, 3 - Portocristo, 0

Derrota del líder Portocristo que perdé la primera posició de la taula en favor de l'Esporles.

La primera part fou pobra en espectacle futbolístic, de domini altern i joc en el centre del camp. Una sola ocasió de marcar que va representar el primer gol.

En el segon període, Pere González —entrenador visitant— va fer uns canvis per aconseguir l'empat, però el Montuïri, que va fer una bona segona part, va dur més sort i va marcar dos gols més.

Marratxí, 1 - Montuïri, 0

Desastrós partit el jugat pels locals i els visitants amb moltes falles dels
(Continua a la pàgina següent)

Els herbicides: la seva correcta utilització

(Ve de la pàgina anterior)

Per tant, s'han de respectar les distàncies entre cultius sensibles, com vinya, arbres, lleguminoses, horticoles, etc. i no s'han de fer tractaments quan el vent supera 1'4 m/sg.; temperatures superiors a 25° Cgs. La distància de seguretat a cultius sensibles serà de 200 m2. 4-D esters: 20 m. per "2,4-D sal".

"Imazametabenz" ("Assert"), contra la fulla estreta, en post-emergència, a partir de les dues fulles, en cultius de blat, ordi i "Triticales". dosi, 1'75 a 2 l./Ha. No es pot mesclar amb els herbicides hormonals (els anteriors).

"Metil diclofop" (iloxan). Controla

la fulla estreta en post-emergència, en cultius de blat, ordi, triticales i lleguminoses. Dosi: 2'5 a 3 l. Ha.

"Terbutrina - clortoluron - Triasulfuron" ("Tricurán"). En pre i post-emergència, en cultius de blat, ordi i triticales. Controla fulla estreta i ampla. Dosi 1'5 a 2 l. Ha.

"Triatato Avadex".- Controla la fulla estreta en pre i post-emergència en cultius de blat, ordi i triticales. Dosi: 12 - 18 l. Ha. - No es pot sembrar civada l'any següent.

Gaspar Socias Mora
Jaume Bonet Company

I demà què?

PLA "Sa BANCA" DE JUBILACIÓ

(Ve de la pàgina anterior)

jugadors. El gol del Marratxí, marcat en el minut 63, va animar el partit que, a la segona part, va guanyar en emoció, però no en qualitat de joc.

Montuïri, 2 - Verge de Lluc, 2

Dolentíssim partit a càrrec d'ambdós equips. La primera part va acabar en 2-0, gràcies als gols de Manolito i Oviedo. A la segona, el Verge de Lluc amb nou jugadors i arran de la valenta tàctica del seu entrenador, va empatar un partit que no va saber guanyar el Montuïri.

L'àrbitre, Coll Tortella, va mostrar 8 targetes grogues (una doble) i una vermella a l'equip visitant.

TENIS TAULA

El passat mes de febrer es va celebrar en el Col·legi Públic "Joan Mas i Verd" la primera jornada de ping-pong escolar comarcal. Van venir els equips aleví i infantils masculins del Col·legi "Verge de Montisón" de Porreres a jugar contra els montuïrers. Tots els equips d'aquí varen aconseguir respectives victòries. L'equip aleví va guanyar per 3-0 els infantils A i B també per 3-0 i l'infantil C, per 3-1.

FUTBOL SALA INICIACIÓ

Montuïri, 1 - Sant Jordi, 1
Petra, 3 - Montuïri, 2

Les infantils de bàsquet classificades en sext lloc a la primera fase de la lliga

BÀSQUET

MINI-BÀSQUET

Montuïri, 26 - Gesa Alcúdia, 13
Llucmajor, 84 - Montuïri, 14
Montuïri, 10 - Juv. Mar. de Sòller, 51
Esporles, 37 - Montuïri, 13

INFANTILS

Montuïri, 29 - La Salle de Palma, 34
Jov. Mar. de Sòller, 32 - Montuïri, 34

Amb aquesta jornada va acabar la primera fase de la lliga de les infantils. El Montuïri va quedar en penúltima posició d'entre sis equips. El dia 7 del present mes de març començarà el "play off" classificatori per als llocs 9 al 14. El Montuïri restarà integrat en el grup B-3 on hi participen els tres darrers classificats de cada un dels dos grups B. Els equips rivals seran Esporles, Collerense, Ses Salines (o Santa Mònica B), Sant Pere de Palma i Llucmajor B. Acabaran aquesta segona fase el 23 de maig.

La classificació final de la primera fase de la lliga ha estat la següent:

Petra	12	10	2	547	362	22
La Salle	12	9	3	423	364	21
J.Mariana	12	8	4	387	324	20
R.Molinari	12	6	6	397	334	18
Esporles	12	3	9	232	405	15
Montuïri	12	3	8	264	348	15
Collerense	12	2	8	177	290	14

CADETS

Juvent, 53 - Montuïri, 46
Montuïri, 41 - Bons Aires, 60
Sagrat Cor, 52 - Montuïri, 31

FUTBOL SALA PREESCOLAR

Montuïri, 0 - Fr.J. Ball.A de Campos, 1
Fr.J. Ball.A de Campos, 1 - Montuïri, 1
Aquests petits de 4 i 5 anys han començat a jugar un petit torneig amb dos equips de Campos. La gràcia i la il·lusió és el millor de tot.

Biel Gomila

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ

Carrer Major, 22
Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

Demografia

Febrer de 1992

DEFUNCIONS

Dia 1.- Bartomeu Ribas Bauzá, casat de 83 anys. "Xorri".

Dia 9.- Maria Serra Gomila, casada de 50 anys. "Vadell".

Dia 24.- Miquela Manera Arbona, viuda de 91 anys. "Carlos".

Dia 27.- Joan Gomila Garcias, casat de 64 anys. "Pelós".

Pluviòmetre

Febrer de 1992

Pluja caiguda a Montuïri

Dia 17	0'5 litres m2.	
" 19	6'0	"
" 21	0'4	"
" 24	2'2	"
" 27	5'3	"
Total	14'4	"

Temps passat

25 ANYS ENRERA

Març de 1967

La Casa de la vila, esbucada

Per construir el nou edifici de la Casa de la Vila, aquest mes han començat a esbucar la vella. Se'n parlà però no s'arribà a fer cap acte amb motiu de col·locar la primera pedra.

50 ANYS ENRERA

Març de 1942

La plaça de manescal

El ple de l'Ajuntament a la vista del que ordena una Ordre Ministerial, acordà dirigir-se al cap provincial de Ramaderia de Balears perquè la vacant d'inspector municipal de veterinària fos inclosa en el grup d'excombatents.

100 ANYS ENRERA

Març de 1892

Preu d'una expropiació

El Consistori a la sessió del dia 15 d'aquest mes acordà que l'expropiació del tros de terra de la finca "Son Gayà" d'Aina Maria Manera es pagui a 2.550 pessetes per quarterada.

Cuinar en casa

POLLASTRE AMB TARONJA

INGREDIENTS

- 1 pollastre tendre
- 4 pastenagons
- 1 tassó de vi blanc
- 2 cebes grosses
- 1 tomàtiga
- 4 ò 5 taronges grosses tallades rodones i pelades
- 1 tassó de suc de taronja.

ELABORACIO

Sofregim les tallades de pollastre i les feim bullir fins ésser cuites amb aigua i el tassó de vi blanc.

Sofregim les cebes, els pastenagons i la tomàtiga. Hi afegim el suc de bullir les tallades, que bulli un poquet. Afegir el tassó de suc de taronja, passar-ho pel premsa-purés.

Al moment de servir, col·locar les tallades dins una rostidora amb un poc de salsa de les verdures, i encalenteir el forn.

Ho treim i tapam les tallades de carn amb les tallades de taronja, i per les voreres també. La salsa ben calenta la posam damunt les tallades de taronja.

Recepta de Pilar Miralles Sastre

Gloses

A LA MADONA DEL CAFÈ DE CAN VOLANDÍ

M'agraden es "pajaritos",
just que else senti volar;
i ara vos vull preguntar,
madona, ¿quin temps hi ha
que no heu anat a qualcar
amb l'amo an es "cavallitos"?

Miquel Massanet "Parri"

A UN COMPANYY

A un homo venturós
sa sort li corre darrera;
jo som vengut, tavernera,
m'han dit que l'amo no hi era
i venia a jeure amb vós.

Rafel de na "Pellusca"
(Quan estava a S'Avall)

EL DIJOUS LLARDER

Vos vull dir lo que ara sé,
cosa que jo no sabia:
que molts d'anys amb alegria
tots plegats en companyia
vegem es dijous llarder;
i si sa corema ve
menjarem carn cada dia;
i si cap té malaltia
Déu li ajudi si convé.

Miquel Massanet "Parri"

(Dita en el menjador de la 3a Edat
dia 26 de febrer - Dijous llarder).

DARRERS DIES

Amb una gran simpatia
a tots vos saludaré;
que per molts d'anys pogueu fer
amb salut es darrer dia;
i que no sigui es de vida,
que ninguns l'hem de mester;
però tots sabem molt be
que hem de rebre tal com ve
tot lo que Déu mos envia.

Miquel Massanet "Parri"

A MARIA MESQUIDA

Maria Mesquida Miralles,
nom que duu es cap davant,
omple de goig i de rialles
es vellèts que tenen fam.

Un plat d'arròs ben calent
i una bona darrerria;
tothom està ben content
així com ho fas, Maria.

Sa fama ja ha traspasat
es terme montuïrer;
això vol dir que ho fas bé,
que els agrada el teu cuinat.

A Porreres l'han provat
i pareix que les va bé,
si voltros ho podeu fer,
són obres de caritat
que altres pobles han mester.

Antònia Adrover "Manxes"
(13 febrer 1992)

Refranys

Dins es març i qui en té
qui no té sabates que es calci bé.
que vagi descalç,

L'autofinançament de l'Església de Mallorca

El Bisbe de Mallorca

Germans i germanes de Mallorca:

Sostenir econòmicament l'Església de Mallorca és cosa nostra. 'Problema nostre', com diuen ara. De cap manera podem esperar que els altres ens ho resolguin.

La immensa majoria dels mallorquins vos sentiu catòlics. Per a molts l'Església és quelcom d'imprescindible. Però la de Mallorca no pot encarar el present ni el futur en fi delitat a l'Evangeli, ser lliure i independent, eficaç en el vostre servici i en el dels vostres fills, presència salvadora de Déu enmig de la societat, si no disposa dels mitjans econòmics necessaris per a la vida i el funcionament.

Sigueu conseqüents amb l'amor que sentiu per l'Església. Pensau què podeu, en consciència, aportar-hi cada mes.

Altres viviu més allunyats de la pràctica religiosa i de l'Església, però voleu trobar-vos-hi en moments importants de la vida, sabeu que fa bé als vostres fills i a la societat i n'apreciau les orientacions. Si voleu que continuï perfeccionant-se i il·luminant el món, ajudau-la també amb la subscripció.

Altres no creis. Però valoreu, per ventura, l'acció de l'Església en favor dels valors ètics, dels pobres i dels qui pateixen, de la cultura. Pensau-hi, d'ajudar-la a complir la seva missió humanitzadora a Mallorca.

A tothom deman col·laboració generosa, perquè l'Església d'avui pugui ésser digna de la que visqueren els nostres majors i així com l'ha de mester Mallorca avui.

Josep M. Serra

QUARESMA: CAMÍ CAP A LA PASQUA

Durant el temps de Quaresma, per la seva importància dins la litúrgia cristiana com a camí cap a la Pasqua, diferents grups representats dins el Consell Parroquial animaran cada setmana una celebració de l'Eucaristia.

Esperam que, igual que durant el temps d'Advent, no manquin voluntaris a l'hora de preparar aquestes misses, a fi que resultin més participades i viscudes per part de tota la comunitat cristiana de Montuïri.

CURSET DE NOVIS

Amb molt bon ambient i participació, tengué lloc a la rectoria de Montuïri el curset prematrimonial que anunciàrem el mes passat. Hi prengueren part devuit parelles, vuit de les quals eren en part o del tot montuïreres.

Les trobades acabaren amb una vetlada d'avaluació i sopar d'amistat al santuari de Consolació de Sant Joan. Val la pena ressaltar el prestigi i bon resultat que van aconseguint aquests cursos dins el nostre arxiprestat. L'interès i satisfacció que desperten en les parelles participants en són la millor propaganda de cara a futures edicions.

FORMACIÓ PER ALS CONSELLS I COMISSIONS

La pròxima trobada de formació per als membres dels Consells i altres col·laboradors de les parròquies solidàries està prevista per al dilluns dia 9 de març a les 9 del vespre, a la rectoria d'Algaida.

El tema serà: "Constants en la pregària" i el coordinarà Mn. Josep Estelrich.

FORMACIÓ PER A CATEQUISTES

La darrera trobada de formació per a catequistes i educadors en general programada per al present curs a nivell arxiprestal, se celebrarà a Ca Ses Monges de Petra, dia 25 de març a les 9 del vespre.

El tema, entorn a la Resurrecció de Jesús, serà presentat per Mn. Antoni Riutort, rector solidari.

COL·LECTES ESPECIALS

La nostra parròquia ha contribuït darrerament en les següents col·lectes promogudes per ajudar solidàriament a diverses necessitats diocesanes o mundials:

— Millora i consolidació de l'Acol·liment de Lluc per a concentracions multitudinàries: 27.000 pessetes.

— Campanya contra la fam (Mans Unides): 51.400 pessetes.

Moltes Gràcies